Reg No 157.

అభినవసరస్వతి

ఇదియొక మాసపత్రిక

అష్టావధాని జనపాటి పట్టాభిరామశాస్త్రిచే

ప్రకటింపబడుచున్నది.

గుంటూరుజిల్లా, పల్నాడుతాలూకా, జానపాడు.

సంపుటము 9 | 1917 సం॥ నవంబరు. | సంచిక 11

విషయములు.

చందానిర్ణయము సంవత్సరమునకు.

ప్రధానపోషకులకు రు 25 0 0 సహాయులకు రు 5 0 0

పోషకులకు రు 10 0 0 చందాదారులకు 3 0 0

చంద్రికా ముద్రాక్షరశాల, గుంటూరు.

Printed at the Chandrika Press, Guntur,
and published at Janapadu, by the Editor Ashtavadhani
Janapati Pattabhirama Sastry

ప్రధానపోషకులు.

1 శ్రీ శ్రీ జగద్గురుపుష్పగిరిస్వాములవారు

పోషకులు.

1 రాజా వాసిరెడ్డిచంద్రమౌళీశ్వరప్రసాదు బహాదరుమన్నెసుల్తాన్ గారు, ముక్త్యాల
2 రాజా నారయప్పారావు సింహాద్రిఅప్పారావు బహద్దరు జమీందారు, నూజవీడు
3 రామసింగుగారు నెల్లుట్ల పాపురపు సంస్థానము మేనేజరు, నెల్లుట్ల
4 జాగర్లమూడి [illegible] గారు [illegible]
5 [illegible] గారు కరణం జంగపల్లి.
6 [illegible] లక్ష్మీనరసింహారావుగారు ముక్తాదారు చొల్లేరు
7 అన[illegible] వేంకయ్యగారు కొండారెడ్డిపేట.
8 [illegible] హనుమయ్యగారు జిల్లాకోర్టు వకీలు, గుంటూరు

సహాయులు.

1 [illegible] నరసింహారావుగారు కరణం, [illegible].
2 [illegible]
3 [illegible] గారు, [illegible] శాస్త్రులు, దాచేపల్లి
4 [illegible] హనుమయ్యగారు నర్సారావుపేట.
5 [illegible] రాజా [illegible] దేశముఖుగారు, [illegible]
6 [illegible] రాజాలుగారు, తహసీలుదారు నరసారావుపేట.
7 మల్లాది [illegible] గారు, చింతపల్లిదొరసాని సంస్థానం గుంటూరు
8 వెంకట నారసింహారెడ్డి దేశముఖుగారు మిడిదొడ్డి
9 మెదక శేషారావు దేశముఖుగారు, నల్లబల్లి.
10 [illegible] వెంకటరామారావుగారు వకీలు సిరిసిల్ల.
11 నరసింహారెడ్డి దేశాయిగారు, కాసరబాద.
12 పరాంకుశం శేషాచార్యులుగారు [illegible]
13 తూము నరసింహారావుగారు [illegible]
14 [illegible] గోపాలరావుగారు, కరణం, [illegible]పురం.
15 వీరకాయల రామారావు దేశముఖుగారు రాయగిరి.
16 తొర్లకొండ హనుమంతరెడ్డిగారు [illegible]దారు, యల్లారెడ్డిపే[illegible]
17 శివపురపు వీరభద్రపాకయాజిగారు, సికింద్రాబాదు.
18 శ్యామాపంతుల వెంకటేశ్వరరావుగారు తహసీలుదారు జగిత్యాల.
29 రాయవరపు గవర్రాజుగారు, మూలపేట
20 జాలూరి వెంకటరత్నంగారు వకీలు, గుంటూరు
21 నారపరాజు వెంకటలక్ష్మీనృసింహారావు దేశముఖుగారు. తమ్మవరం
22 వెలమికన్ని శోభనాద్రిరావుగారు అద్దూరు[illegible]
23 కంచిరాజు కంఠయ్యగారు కరణం మల్లారెడ్డిగూడెం.
24 తూము రామానుజరావుగారు [illegible]
25 పాములపాటి సుబ్బయ్యగారు, పిలేజిమునసబు, నిడుబ్రోలు.

అభినవసరస్వతి

జానపాను

సంపుటము 9 } పింగళ సం॥ కార్తీక మాసము. { సంచిక—11

సముద్రయానము సనాతనధర్మము.

——(:–o –)——

"కాశీ సబుజడ్జీకోర్టులో బాబూ గోవిందదాసు విశ్వంభరనాథు మున్నగువారిపై మానహానికయి ౧౧ వేల రూపాయీలకు తెచ్చిన యభియోగముయొక్క చివర అపీలు జూలయినెలలో ప్రి. వీ కౌంసిలులో త్రోసివేయబడినది. ఈయభియోగముయొక్క వృత్తాంత మేమనగా —

కాశీనగరమునందు అగ్రవాలాబ్రాహ్మణశాఖకు చేరిన లక్ష్మీచందు అను బ్రాహ్మణవిద్యార్థి దొరతనమువారి విద్యార్థి-వేతనము గైకొని సీమకుబోయి విద్యాభ్యాస మొనర్చి స్వదేశమునకు వచ్చెను. పూర్వాచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణు లతని జాతినుండి బహిష్కరించిరి. కాని బాబు గోవిందదాసు అనువారును అతనిమిత్రులును గలసి వానికి ఏదో లఘుప్రాయశ్చిత్త మొనర్చి అతనితో కలసిభుజించిరి కాని ప్రాచీనాచారపరాయణు లీప్రాయశ్చిత్తము నంగీకరింపరైరి. గోవిందదాసు మున్నగువారు లితనితో భుజించిరని ఎంచి అతనినికూడా జాతినుండి బహిష్కరించిరి. పిదప గోవిందదాసు విశ్వంభరనాథు మున్నగువారిమీద కాశీ సబుజడ్జీకోర్టులో ౧౧ వేల రూపాయీలకు మానసష్టమునకు అభియోగము తెచ్చిరి. కాశీ సబుజడ్జిగారు ముద్దాయిమీద డిక్రీనియిప్పించిరి పిదప విశ్వనాథుడు మున్నగు వారలు అలహాబాదు హైకోర్టులో అపీలుచేయగా కోర్టువారు సబుజడ్జీగారిచ్చిన డిక్రి అన్యాయమయినదని రద్దుచేసిరి. తరువాత గోవిందదాసు అనగా ఫిర్యాది ప్రి. వీ. కౌంసిలుకు అపీలుచేసెను. ప్రి. వీ. కౌంసిలువారు అలహాబాదు హైకోర్టువారితీర్పును అంగీకరించి అపీలును కొట్టివేయుచు మతియేషిశనముగానయినను మానసష్టమున కభియోగము చేయవీలులేదనియు తీర్మానించిరి."

అని అలహాబాదు రాజధానియందు ప్రచురింపబడుచున్న ధర్మోదయపత్రిక జూలయి సంచికయందుగలదు.

18—8—17 } క. మార్కండేయశర్మ,
మయిలాపూరు, మదరాసు. } స్వధర్మప్రకాశిని సహాకారిసంపాదకుడు.

సజ్జనమరణము

"సుకృతీ గతాయు"రను నార్యోక్తి కనుగుణముగ బ్రిక్కృత మిరువురు సజ్జనులు పరలోకగతులై పలుప్రేమవంతులకు బహుదుఃఖదాయకులయిరి. అందొకరు

పర్చూరావుపేటతాలూకా చెన్నపల్యగ్రహార వాస్తవ్యులును సంస్కృతాంధ్రపండితులును ననేకసుగుణగణవిశిష్టులును నగు గుంటుపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు మూర్తి దాల్చిన సౌజన్యమువా సర్వదా ధర్మశాస్త్ర చర్చనొనరించుచు. ప్రబంధకల్పవల్లరిని నడపెటి తోడబుట్టువును బాల్యమందే సకలసద్గుణగణాన్వితులై సంస్కృతాంధ్రాంగ్లేయభాషాపాండిత్యమార్జించి ప్రబంధములుకూడ రచించిన తనయులను విడిచియుండలేక చూడవేగనొచున నమరలోకమ్ము నలంకరించిరి. రెండవవారు బాపట్ల తాలూకా కారంచేడునామక గ్రామనివాసులగు రాయబవారిదను జాగర్లమూడి లక్ష్మయ్యనాయుడుగారు వీరి భూస్వామితా మహైశ్వర్యదార్య శౌర్య గాంభీర్యాదులే వేనోళ్ళ వర్ణింపదగియుండు లటుండ సత్యశౌచదయాదులను దేవబ్రాహ్మణభక్తివిశ్వాసములను జెప్పనేని యొక్కగ్రంథము వ్రాయంగల ధన్యుండేదేని యున్న నతనికిల్లయం కృతజ్ఞులుగావుట యుక్తమని నొక్కివక్కాణించుచు సదనుకూల బుద్ధివికాసమును నట్టి యవకాశమును దయచేయుమని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నవాడను ఇందు గ్రంథములయెడ కృతజ్ఞులగుచు నొకరు వ్రాసిన పద్యంబుల నిందు బొందుపఱచితిని గాన చదువరులు తప్పొప్పుస్యయుక్త గ్రహింతురుగాక పు అ.

శ్లో॥ ఆకాశ, వేద వసు చంద్ర సమే, శకే, త్రికేశిప్రిపింగళే నభసి శీతమయూఖపక్షే
ఏకాదశీందువరవారసమన్వితేదినే శ్రీగుంటుపల్లికులశోదధి పూర్ణసోమః
రాధాపతిః పరమధామ్నిక చక్రవర్తీ గోలోకవాసిమివ శాంకరభక్తియుక్తః
గోపాలకృష్ణకవిరాడ్ధిరతాన్నదాతా కైలాసవాసమకరోద్భువి దక్షిణాయనే॥

మ॥ స్థిర మూర్తి శకమందు నంబరచతుష్టిక్చంద్రసంఖ్యాక భా
సురపింగళ్యభిధానవత్సర నభశ్శుక్లైకపక్షంబునన్
స్ఫురదేకాదశసోమవాసరమున న్సొంపొందుగోపాలకృ
ష్ణకవిబ్రహ్మ సుకింపులోకసభకు న్సాష్టాంగ్యరించె గ్రహిన్॥

గుంటుపల్లి రామకృష్ణయ్య

దత్తజయంత్యుత్సవము

ఇయ్యది మార్గశిర శు ౧౦ మొదలు పూర్ణిమపర్యంతము బాపట్లలో నొక్క స్వాములవారి యాజమాన్యముక్రింద జరుగుచున్నది. ప్రస్థానత్రయశాస్త్రులగు నీస్వాములవారు ౮ వత్సరములనుండి బాపట్లలోవసించి భాష్యపారాయణముల ద్వారమున ననేకులం బునీతులఁజేయుచున్నవారు. శ్రోత్రియులగు నోరి వెంకటేశ్వరులుగారు వెదవెల్లి కామేశ్వరరావుగారు మొదలగు పెద్దలును భువనగిరి సూర్యనారాయణగారు మున్నగు వాకీలులును స్వాములవారియెడఁ కృతజ్ఞులయి వారిపేర నొకమేడఁగూడఁ గట్టించి యప్పటినే భాష్యపరిశ్రవణము జరిపించుచు ననేకోత్సవములకుఁ బ్రోత్సాహకులయి తమవర్ణాశ్రమోచిత ధర్మములం బోషించుకొనుచున్నవారు.

తప్పొప్పుల పట్టిక.

పేజీ	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
2	25	కుడి	ఁజుడి
4	8	దర్మతిక	దుర్మతిక
8	18	సుడి	జుడి !
16	3	పెలుంగ	పెరుంగ
18	21	కాపు	కాఁపు
19	2	నిట్టమగు	లిట్టమగు
	6	తోడ్కొనిరా	తోడ్కొనిరాఁ
20	5	కాపుల	కాఁపుల
	17	గాపులు	గాఁపులు
23	21	తీసుకొనె	తీసికొనె
24	18	యప్రతిష్ఠ	యాప్రతిష్ఠ
29	7	కాఁపునై	కాఁపనై
	19	కర్మనిట్లు	కర్మమిట్లు
32	7	యాతనిది	యాతమిది
35	14	దిట్టగ	దిట్టక
	24	మొండివాడ	మొండివాఁడ
36	15	మాయుర్కమ్మలు	మాయూర్కమ్మలు
37	7	వర్ణమే	వర్ణమె
	13	లిట్టశే	లిట్టుశే
	16	కిష్టుల	కిష్టుల
	20	గ్రామణిముఖ్యుల్	గ్రామణ్యాదుల్
	21	లప్రతిష్ఠ	లాప్రతిష్ఠ
	24	పోఁడటన్నదీక్ష	పోఁడటంచు నేక
38	14	పల్యంజనేయ	పల్యాంజనేయ
39	9	యాత్మలోన	యాత్మలో
43	8	దట	దట్టె
44	2	గావులచేసో	గకమచేసో
	3	పంగల	మందుల
		బఖ్యము	మానము
45	6	యప్రతిష్ఠ	యాప్రతిష్ఠ
	11	యప్రతిష్ఠలు	యాప్రతిష్ఠలు
	12	మహీసురల్	మహీసురుల్
47	11	నరకవీధులఁ గూరుచుండ	నారకవీథిఁ గూర్చుండ
	18	నరసయాహ్వ	సరవయాహ్వ
48	12	త్పురుషుఁ	త్పురుషుఁ
	16	దావనం	దానవం
52	3	ట్లోనరించు	ట్లోనరుచు
	7	దార్ఢ్యమున	ధార్ష్ట్యమున
	16	తెలుచక	తెలుచక
	20	బోవలె	బోవవలె
53	5	నే	నేఁ
	15	దడిరి	దడితిరి
	23	కోర్డువారు	గోర్డువారు
	24	తోచి	తోఁచి
54	3	యొకరొ	యొకరొ
	14	కించ	కించి
	16	కర్చుపెట్టు	కర్చుపెట్టి
	24	గర్వచిత	గర్వోచిత

పుట	పంక్తి	తప్పు.	ఒప్పు.
55	6	వ్యాజ్యము	వ్యాజ్యము
	12	సంజసేయ	సాంజసేయ
56	15	బ్రతిష్టనకగు	బ్రతిష్ఠలకగు
57	11	తలంపులోడ	తలంపుతోడ
58	7	పిర్యాదు	ఫిర్యాదు
59	23	అపున్న	అట్లాపున్న
60	15	కమసాల	కమసాలి
61	14	పైలునఁ	పైలునఁ
62	2	ఘాతుకులు	ఘాతకులు
63	1	ప్రియత్నించిరి	ప్రయత్నించిరి
	11	విధిట్లాస్మృతిః	విధిస్మృతిః
	17	అప్పకశ్చావా చారి	అప్పకశ్చాచారి
65	2	వర్ణంబుల	వర్ణంబుల
	15	వగడఁగ	వడఁగ
66	8	చదునవుకు	చదువునకు
	17	సంపాప్తిఃక్న్యా	సంప్రాప్తికా
	18	నపహరించిన	కపహరించిన
67	4	ద్వేషముసుండె	ద్వేషముండె
68	6	బజ్జసీ	మజ్జసీ
70	5	దిగంతరాళుడై	దిగంతరాళుడై
72	15	నంతల్రాపికా	నంతర్లాపిగా
74	16	పెని	పెను
75	4	మొనరించ్చిన	మొనరించిన
	5	వినబడని	వినఁబడని
	6	పయుకి,	పయుకిఁ
	11	గఁడచి	గడచి
	24	రుజు	ఋజు
76	21	కంసాలుల	కమసాలుల
78	1	బోతులను	బోతులకు
	6	తూరొ	తూఁతె
78	4	పక్షులవ్రాతలు	పక్షుల వ్రాతలు
	7	మసిబూసుకొని	మసిబూసికొని
	10	శంకేతిత	సంకేతిత
79	6	బుట్టుట	పుట్టుట
80	15	కాలనాలను	కాలవాలము
	22	పృద్ధికి	వృద్ధికి
81	8	మేల్లొలుపునే	మేల్కొలుపునే
82	11	పవిత్రితమైన	పవిత్రితమైన
	14	కమసాల	కమసాలి
	15	కాబోలు	కాఁబోలు
	16	బైటబడు	బైటఁబడు
	19	సుప్రశిద్ధ	సుప్రసిద్ధ
83	4	సమగూర్చ	సమఁగూర్చ
	6	గలిగినగదా	గలిగినఁగదా
	11	ఉన్నత్తున	ఉన్మత్తున
	25	పనిశేయు	పనిఁజేయు
84	16	ఖ్యానం	ఖ్యాన
	19	ఇతస్యా	ఇత్యస్యా
	21	రక్షితైః	రక్షితై
		సమాసే	సమాసే
	23	సల	స్థల
	26	పక్షిశేషక్షి	పక్షిశేషపక్షి
85	1	త్యా	రిత్యా
		విశ్య	విశ్వ
85	18	పష్టోపి	పష్ఠోపి
85	20	శచ	నచ
	24	రీర	శరీర
86	7	నిరత్వాది	నిరతత్వాది
	18	పర్వతాతి	పర్వతాది
87	17	బ్రాహణత్వా	బ్రాహ్మణత్వా
	19	పట్కార్మాంతత	షట్కర్మాంతర్గత

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు	పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు.
87	21	ధేయం	దేయం	119	19	యదునున	యదునున
88	8	బ్రాహ్మణత్వస్య	బ్రాహ్మణత్వస్య		20	దదవరసంబు	దదవపరంబు
	23	శౌనిక	శౌనక	118	6	పోవు	పోపు
	24	స్వాతంత్రేణ	స్వాతంత్ర్యేణ		16	హోతు	హేతు
		కీర	శరీర	119	6	సద్గుణ	సద్గుణ
	28	విధివత్సంత్ప్రత	విధివత్సంస్ప్రత		20	సేకాతు	సేకాత్మ
89	21	చ్ఛతుర్ముఖ	చ్చతుర్ముఖ	120	17	చెప్పి	చెప్పి
	22	న్పివన్నో	నిష్పన్నో		19	దాన్య	ధాన్య
	32	త్య్యక్తవతి	త్య్యక్తవతీ		22	నల్పిన	నిల్పిన
91	23	ణువకు	ణునకు	125	17	అప్పటికి	అప్పటికి
	28	దేహోత్సాత్ర	దేహోత్సాత్క	127	1	చండాలి	చాండాలి
93	28	స్త్రీకే	స్త్రీకి	128	21	దెవతల	దేవతల
95	20	చరంబు	చరణంబు	135	26	త్సన్నిధిం	త్వత్సన్నిధిం
96	13	కాతనూభవగర్భ	కాగర్భ	137	8	కొల్ప	కొల్పి
98	16	గాకితంబుల్	గాకితంబులన్	142	20	పోయివ	పోయిన
101	5	భేథ	భేద		22	పోతేరు	పోతేదు
102	7	స్కాంధ	స్కాంద	144	25	చేయించివారు	చేయించినారు
104	15	రద	రథ	147	7	నప్రతిష్ఠలన్	నాప్రతిష్ఠలన్
	23	యజ్ఞ	యజ్ఞ	148	7	పేరమాంబికా	పేరమాంబికా
106	11	మంశేసే	ముంశేసే			తనూభవ	
107	26	రైత్యర్థః	రైత్యర్థః		18	కవసాల	కవసాలి
108	4	నార్యుల్	నెప్పునున్	148	21	తీసుకొందురు	తీసికొందురు
109	22	అనులోమ	అనులోమ			కులను	కులస్థ
	26	ద్వైశ్య	ద్వైవశ్య	150	5	అనిన	అన్న
110	23	భృగుణాం	భృగూణాం			తనను	కన్న
112	5	వాక్పయోధరీ	వాక్పధాధరీ	151	7	పర్ణ	వ
	12	జరుపుకున్న	జరుపుకున్న		18	తెసదు	వెనదు
115	15	లేసి	లేని	152	11	భోజనము	భోజనము
116	8	సత్సంపదు	త్సంపదు	154	1	చతుర్వింశ	కములయిన
	23	హ్యాగ్రతం	హ్యాద్గతం		11	భూరుష	భూపుర
119	6	బావత్స్య	బావస్య			నుడికి	నుడికీ

తప్పొప్పులపట్టిక.

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు.
156	7	తచ్ఛక్తి	తచ్ఛక్తి
	9	మేతిర్జూచిన	మేతిర్యాచిన
158	1	నూర్వశి	నూర్వశీ
	19	వారితేజము	వారితేజము
	28	గరాఃత	రాగతః
161	9	ఋషిపఠు	ఋషివఠు
162	15	తెజోమూర్తి	తేజోమూర్తి
	24	కలలె	కలరె
165	2	పంకిముండద	సంకిమండద
	4	తకుజాత	తనుజాత
	8	మునివచః	భృగువచః
	20	నమ్రహీశ్వరు	నమ్రహీశ్వరు
166	4	మహాత్తు	మహాత్త
	12	మహాత్తుకల్కి	మహాత్తకల్కి
	20	దక్షాత్మజ	దక్షాత్మజ
167	8	పాగన	సానగ
	9	మనువని	మనువని
169	4	నసంతరా	వసంతరా
	8	సంకరపర్ణ	సంకరవర్ణ
	10	ప్రస్తాప	ప్రస్తావ
	12	సంకీర్ణ	సంకీర్ణ
170	21	నాధాస	సాధావ
	24	లతమని	కాలమని
171	24	నాత్రైవర్ణికో	వాత్రైవర్ణికో
	25	హీనాస్తు	హీనాస్తు
172	4	పరమునులుం	వరమునులుం
	19	వ్యస్తాధ్యాయ స్య	వస్తాధ్యాయ స్య
176	25	స్తతో	స్తతో
177	5	ప్రాసిసాదన	ప్రాసిసాదన
	19	మనో	మనో
183	15	దర్పకుడు	దర్పకుండు
185	13	ఒడు	ఒండు
186	17	పుష్కరే	పుష్కరే
	20	పుత్రోసి	పుత్రోసి
	23	ధధిజాతోసి	దధిజాతోసి
	26	వర్యతే	పర్యతే
188	28	కర్తవ	కర్తవ్య
190	19	గలనదంటు	గలదంటు!!
	25	వర్గములలో	వర్ణములలో
193	28	శూద్రశబో	శూద్రశబ్దో
	29	అనివరసితానా	అనిగవసితానా
194	23	పాత్రనంశుధ్యతి	పాత్రంనశుధ్యతి
	27	ద్వ్యాహాను	ద్వ్యాహమునను
198	3	తరువారి	తమవార్
200	20	నలంకిరంతురు	నలంకరింతురు
	24	పశుపులతో	పశుపులతో
	27	యుండిలేదు	యుండలేదు
201	5	సత్తా	సత్త
	26	అందుపయిన నేను	అందుపయిన
201	27	బోనము యివ్వడం లేదని 1, 3, 4, 5, సాకులుఅన్నా ను అందుపయిన నేను నేను	
203	7	చెన్నమల్లిదేవ	చెన్నమల్లీదేవ
206	21	నాతో	నాతో
207	18	కెమి	కేమి
	22	మునవిగ్రహాములు	ముని గ్రహాములు
210	11	తోముందుగ	తోముందుగ
215	13	పూజనావర	పూజనాదర

పేజీ	పంక్తి	తప్పు.	ఒప్పు.
215	9	కం॥	।కం॥
216	2	గాస్చేసిన	గ్రాస్చేసిన
218	16	బలింతము	బలింతుము
219	24	నెన్నిదింటి	నెన్మిదింటి
222	5	అంజనీ	అంజనా
223	28	ఏజంట్లు	ఏజంట్లు
224	2	వడ్డికిజ్ఞ	వడ్డికిజ్ఞా
	4	నగౌరవా	సగౌరవా
225	6	మగు	మగునే
229	8	ద్విజులఁ	ద్విజులఁ
230	12	నైకమత్యంబు	కైకమత్యంబు
233	11	గఱవఁ	గొట్టఁ
236	20	వేవొరెండునని	వెవొరెండుచెప్పి
239	5	రైలై	రైలై
	11	బింబాధరి	బింబాధర
241	19	కొంతవఱను	కొంతవఱకు
	21	కారణము	కారణ
242	25	ప్రతిష్టాధికారము	ప్రతిష్ఠాధికారము
243	10	కర్చునకైన	కర్చునకైన
248	3	మీదు	మీరు
	14	లాబ్రహ్మణ	లాబ్రాహ్మణ
246	2	బ్రహ్మణలాదికకాక	బ్రాహ్మణతాదికకార
	23	చతురో	చతుర్ణో
	24	స్థూలాకార	స్థూలాకార
	25	మాత్రము	మాత్రమున
247	8	లోలచేత	లోకులచేత
	10	పక్రృతము	ప్రకృతము
248	1	గుములు	గుణములు
248	17	సంతతిలోనే	సంతతిలోనే
250	3	బ్రాహ్మత	బ్రాహ్మణత
251	8	హోమబు	హోమంబు
251	9	బ్రాహ్మ్యగతము	బ్రాహ్మ్యమునకు నపుంసకగతము
	12	వియామందు	విషయమందు
253	18	స్వప్రియ	స్వప్రియా
254	2	నట	నంట
	19	హూసంఘు	హూణసంఘు
	22	సాహసబు	సాహసంబు
255	26	జనాంతరం	జన్మాంతరం
258	9	శిల	శీల
259	23	న్యాయకయీ	న్యాయకర్తయీ
262	14	వరలఁగని	వరలఁగనీ
266	21	తపన్సుతో	తపస్సుతో
267	9	నటించి	నటుంచి
268	8	డేవతా	దేవతా
270	1	బ్రాహ్మణలు	బ్రాహ్మణులు
271	25	వా	వారు
278	24	నవియు	ననియు
280	12	పతిష్ఠ	ప్రతిష్ఠ
	19	శ్రిమత్పినపాటి	శ్రీమత్పినపాటి
	20	శ్రవిశ్వేశ్వర	శ్రీవిశ్వేశ్వర
	21	శ్రిదుర్మ్కభి	శ్రీదుర్మ్కభి
281	18	తాడిపల్లు	తాడిపత్రు
	26	స్థాణః	విష్ణోః
286	17	వాజ్యేమును	వ్యాజ్యేమును
287	16	యటు	యట్లు
289	22	వ్రజసూచి	వజ్రసూచి
292	6	వేదనియు	లేదనియు
	17	లేదవి	లేదని

పుట	పంక్తి	తప్పు.	ఒప్పు.
294	24	కర్త్రాణాం	కర్మ్రణాం
		కర్మ్రణాం	క[illegible]ం
	25	ద్దాతా	ఘ్రాతా
	26	బ్రాహ్మో	బ్రాహ్మ
295	3	త్రైస్త్యాత్	[illegible]స్త్వాత్
	6	యూధిక్యమున	[illegible]హాధిక్యమున
296	14	ప్రతివాదులుల	ప్రతివా[illegible]ల
297	20	దోలాభ్రా	[illegible]
		కర్మః	కర్మభిః
298	20	పూ_ ్తగా	పూర్తిగా
	26	ఇటకాళ్ళ	ఇష్టకాళ్ళ
	27	శిల్ప	శ్శిల్ప
299	16	బుటుక	బుట్టుక
303	26	వైధ్యబాధ	వైద్యబాధ
304	1	వర్జంబుల	వర్జ్యంబుల
	27	సప్తార్థం	గుప్తార్థం
305	3	పు[illegible]ోక్త	పురాణోక్త
	19	క[illegible]	కట్టఁ
	23	మాకుకు	మార్కు
		బాగవతము	భాగవతము
	26	బ్రాహణులు	బ్రాహ్మణులు
307	9	ధర్మాధికా రము	ధర్మాధికారము
		మూని	నూని
	15	కనుబలు	కనఁబలు
		మనస్ఫూర్తిగా	మనస్ఫూర్తిగాఁ
	25	హాలతో	హాతో
309	9	స్పష్టంబడె	స్పష్టంపడె
	15	వాగులాడఁగా	వాదులాడఁగాఁ
310	13	చేత	చేఁత
	16	సొనర్పనే	నొనర్పనౌ
	23	నిష్కృతా	విష్కృతా

:O:

పండితాభిప్రాయములు.

... ... అయ్యా! తామువ్రాసిన స్వర్ణకారవ్యవహారమను గ్రంథమును స్థాలీపులాకన్యాయముగా, చూచితిమి. కవితాపరిపాకము సహృదయహృదయానందమై యున్నది. ఇయ్యది శ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసాది ప్రమాణోపబృంహితమై బ్రాహ్మణేతర బ్రాహ్మణతాభిమానగాఢధ్వాంతచండభాస్కరమై గన్పట్టుచున్న యది.

ఉ॥ చూచితిమయ్య శిల్పకుల చోద్యపుఁబోకడ పొత్తమందు, శా
స్త్రోచితయుక్తియుక్తి భవదుక్తులు దుర్మతవాదివాదముల్
బీచమడంపఁజాలఁగల పెంపునహించుచుమించె మోదముల్
దోఁచె మనంబునందు కవిధూర్వహ! సజ్జనమాన్య! మిత్రమా!

కొప్పరం గ్రామం సిద్ధాంతులు.	చింతలపాటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి. చింతలపాటి. సూర్యనారాయణశాస్త్రి.

ఉ॥ ఒక్కెడ వేదశాస్త్రనిచయోదితసూక్తులు నొక్కచోట నా
తెక్కలికాండ్ర బత్తుల శ్రుతిస్మృతిదూషితదోషవాక్కులొం
డొక్కెడ నెక్కసక్కియపునుక్తులు గేవలయుక్తు లొక్కచో
నెక్కువసప్రమాణముగ నీకృతియందుఁ బ్రకాశ మొందెడిన్ ॥

మ॥ చరితంబా! యఘనాశనంబు, గవితా! సాహిత్యయుక్తంబు, వై
ఖరియా కమ్రము, పాకమా! మధురసాక్రాంతంబు, సారాంశమా
ధరణీనిర్జరవర్ణనిర్ణయము, సిద్ధాంతంబ శూద్రాదిధ
ర్మరహస్యంబును దెల్పు మీ కృతి నుతిన్ మాబోంట్లశక్తుల్గదా ॥

ఉ॥ మంచిపనిన్ రచించి బుధమాన్యతఁజెందితిరీర లాంధ్రదే
శాంచితవిప్రపక్షమున న్యాయసభన్ శ్రమకోర్చి బత్తులన్
వంచనఁజేసి బ్రాహ్మణ భవస్థితధర్మములెల్లనిల్పి ధ
ర్మంచర" యన్ నుడిన్ దవిలి రాజిలుచుంటిరి ధార్మికావళిన్ ॥

ఉ॥ ఇందఱువిప్రులుండి తమకేమియు సాయముఁజేయలేనివా
రుండురుగాక! యింతులకు నూపిరియాడని యంతకష్టముల్
చెందినమిమ్ము మీకృపన్ నిసీ యనువారిలనుందురే? సుధీ
బృందకులాబ్ధి సోమ! యిపు డెందుఁ గృతజ్ఞులమేము మిత్రమా॥

చివుకుల అప్పయ్యశాస్త్రి,
శికిందాబాదు.

ఉ॥ బత్తుల మొండివాద మిఁకఁ బన్ ద్విజులందఱియందు మేటివై
యుత్తతి న్యాయగోష్ఠి శ్రమమొంది జయంబనుమాట నారికే
హత్తిన జన్నిగట్టుల కనాదిగనుండెడి ధర్మజాల మా
యుత్తముఁజేసి నిల్పితి వనర్థవిధానవివాదఖండనన్॥

చ॥ తమకృతినుండుపద్దెములఁ దద్దఁబఠించితి వాహ్వారే విశే
షముగను శ్లేషలన్ జొనిపి సల్పినవానిని గొన్నిగంథసా
రమునొనరించియుంటి నికఁడక్కరులెల్లరు డింకవేయ నా
గమనిగమాదిసూక్తులఁ బ్రకాశముఁజేసితి రోసుధీమణీ॥

చ॥ కలియుగమందు ధర్మమునకై పలుపాటులనొందు మానవుల్
గలుగరటంచుఁ గోవిదనికాయము పల్కుచునుండు; నైన మీ
ర లిడుమలొంది ధర్మమును రక్షణసల్పి కృతిన్ రచించుటల్
దలఁచినఁ జిత్రమయ్యెడిఁ గృతజ్ఞుల మిందుల కోధరాసురా॥

శ్రీరస్తు

18—12—1917

అయ్యా! నమస్కారములు.

తమరువ్రాసిన స్వర్ణకారవ్యవహారము మంజులకవిత్వయుక్తంబై యథార్థకథాబోధకంబై యుక్తప్రమాణవిశేషవిశిష్టంబై యొప్పుచున్న యది. చిత్తగింపుఁడు.

శిష్టా హనుమచ్ఛాస్త్రి,
టవున్ హైస్కూలు, తెలుగుపండితుఁడు,
గుంటూరు.

ఉ॥ సంతసమొందిమా చెలులు "జాణఁడ! రెండనుబుట్టు కొండలం
బంతయు మేము చల్లనివి యౌనుటఁ బోవునుగాని మేనుమా
లింతయుఁ గూర్మిలేక మముసేర్చెడి, నోర్వము, మీదు కౌఁగిలిన్
సుంతయొసంగి కూటముల పోలఁగఁజేయుము మమ్ముఁ గూరిమిన్"
చ॥ అనుటయుఁ జేఁడు కేళ్ళఁ జెవు లప్పుడ మూఁతలు వేసి శోలుదా
ల్పును గొనియాడి రోసమునుఁబొందుచు "లేములు వేడవచ్చినా
రని మిము నూరకున్న నిటు రావసితాత్రిగుడుమైక మెక్కఁ జె
ల్లని నుడులాడఁజొచ్చెద రలంతిగ సందియమొందు దక్కియున్॥
క॥ చూడఁగ ముట్టఁగఁ దగ దెటు
కూడును మాకౌఁగిలీయఁ, గొలమున కనువై
పోడిమియుండును. నిక్కము
మీడాబులు వెఱుతోఁచె, మిర లే దకటా! 122
తే॥ కనుగొనఁగ నడుగవచ్చిన కడకొలంపు
తెఱవలట్టుల లేరు, సందియముపుట్టె
నన్ను మోసంబులోముంచు పన్నగడను
దరికిఁజేరిన టక్కుబిత్తరులునాఁగ॥ 123
క॥ కావున మీరింతవఱకు
కావించినతప్పులెల్లఁ గాచితి నిటుపై
నేవేని నేరముల్ గల
చో వెస మీనాలుకలను జురితోఁగోతుఁ" 124
చ॥ అనవుడు మా చెలుల్ వెఱపునందక కొంకక యుబ్బు నిక్కపా
టును గరువంబుఁ జొప్పడఁ గడుం బెడఁగొప్పఁగ జేని చెంతకున్
జని పువువిల్తుబారిఁ బడఁజాలనిమాదిరిఁ గంటిచూపుక్కలన్
గొనకొని తెల్పుచుం గవయఁగోరుచు వెఱ్ఱులునా మెలంగుచున్॥
మ॥ నవుచున్ ముంగురులొత్తు కేళ్ళవలనన్ రా సన్నలం జేయుచున్
బువులంగోయుచుఁ బాఱవైచినటు లప్పూవుల్ జేనిపైఁ ద్రోయుచున్

గవయంగోరినయట్లు కేళు లెడలంగాఁ జూచుచున్ ముష్పుచున్
జెఫులం గమ్మలుదిద్దినట్లు పఁక్తిటల్ జిల్కార్చుచున్ వింతగాన్॥126

చ॥ వలుఁద వనుంగవల్ పయికి బాగుగఁ గన్పడఁజేసి పై చెఱం
గుల వలెవాట్లుసర్దుచును గొంకక డగ్గఱి ఱేఁడు వారి ని
ష్ఠులఁగొసినట్టులన్ బయల ముద్దులు వెట్టుచుఁ బ్రోడలట్ల ప
ల్కుల సదలించుచున్ వలపుగ్రుమ్మరుచున్న తెఱంగు దెల్పుచున్॥

తే॥ పుడమి యేలికఁ గన్గొని గడుసుదనము
మిగుల "గోసంగులను గూర్మిమీఱఁ దమకుఁ
దామెవలచినభోంట్లఁ బొందక నెవాల
వెదకి రోయుట మగల కొప్పిదమె తగునె॥ 128

శా॥ కానం జిల్కవజీరు బారిఁబడి యింకం దాల్మివొందంగలే
మాన న్నింతును, నీదు కౌఁగిటను మ మ్మంకించి మార్ముద్దులీ
వే నిన్నమ్మినవారి దూఱుట యసంబే? నిన్నుఁ బైకూటమిన్
మేనిం జొక్కఁగ జేయుజాణలముచుమ్మీ నమ్ముమీ మమ్ములన్॥

చ॥ చనపునోసంగుదేని యిదె సాఁది, యదే కడుఁబట్టమైన నీ
డను గల పువ్వుచప్పర, మొడంబడి మమ్ముల నీదు కౌఁగిటన్
బెనఁగుము, నిదువా తెఱను బెంపడుతేనెను గ్రోలనిమ్ము, కా
దనకుము, జాగు సేయకుము, కాఁకనుజూపకుమయ్య మాపయిన్॥

శా॥ పోఁచల్గా విరిచెండ్లఁ గాంచు బలుతావుల్ నింపు మాచస్గవల్
నిచేష్టులఁ జిక్కనేని మరుమన్నిఁడన్న మాకొక్క లె
క్కే? చానొంచెడివాని కైదువులు పూలే? మీకు న్యాయంబె? మ
మ్మేచన్, నియెడ బాటుమాకు నిఁకఁ జావే, దాని నీవొప్పవే॥ 131

క॥ మరుబారియగ్గలోఁబడి
మరుపనికై మఱుఁగు నీదు మఱదండ్రిము, మ
మ్మొరులపలెఁగనకు, దోసపు
తెరువునఁ బోఁబోకు, మమ్ముఁ దేర్చుముకూర్మిన్॥ 132

ఉ॥ కల్లలుపల్కవంచు నిడ గామిడినా విని గొడ్డు నడ్గగా
నెల్లక కోరుకొండు మఱియొక్కటియంటివి, తెల్పినాము మా
యుల్లములోనియేకట నటొప్పనిచో నినుఁ బొల్లువానిఁగా
నెల్లరొ నేముఁ బల్కెద, మిదే చెడుకీరితి, దీన లచ్చివోఁ ॥ 133

క॥ కాన మము నీదు కనికర
మూనఁగఁ జేపట్టి కావు మోదార'' యనుచుఁ
చే నొడిసిపట్టవచ్చెడి
యానెలఁతలతీరుగాంచి యదనపుఁగాఁకఁ ॥ 134

వ॥ ఆపలేక వినుక్రోలిసామి కీడగు నన్నెలతేఁడు కాలఁద్రొక్కిన పా
మునాఁ గనలి జీగురించిన కన్నుగవవెంబడి నిప్పులొలుక నమ్మాలె
తయిగురుబోడుల పేరడంపనెంచి కొండలగొంగతో జతయగు తన
చందువాలు కేలఁగీలించి యాకల్వకంటుల డగ్గఱుటయుఁ బెగ్గడ
మిన్నయగుసత్యకీర్తి నేలచాలుపు నేటునకడ్డుపడిచేయిపట్టుకొనిముం
దంజవేయకుండ నాపి చల్లనిపల్కులమెల్లమెల్లగ జేనితో నిట్లనియె॥

మ॥ తగునే యిట్టుల రాచపాడి దొలఁగం దప్పొప్పులం గాంచకే
వగబొ నక్కసివొట బోంట్లయెడనా బీరంబు ? ప్రోయాండ్రఁ జం
పఁగరాదంచు నెఱుంగనే, కినుకఁ జొన్పఁ గండులై లాతిజేం
డ్లగు గంట్లొందినఁగాక లేనియెడ నూరా పేర రాసింగమా॥ 136

తే॥ పిచ్చుకలపైని చందువాల్ వేయునట్లు
సాము నేరిచి ముదుసలిఁజంపినట్లు
మఱి యనంటుల నేనుంగు విఱిచినట్లు
బోంట్లపై 'నీదుబీరంపుఁ బోకడ దొర!॥ 137

ఉ॥ రోసముమాని నామనవి రోయక కోరెడువారు వీరిపై
నీసుదొలంగఁజేసి మనని, మ్మొటుసేయమి నీకు వచ్చెడిఁ
దోస" మటంచు నెమ్మదిగుదుర్పడఁ దాలిమియుంకుసంబునౌ
నేసియు సామియేన్గు మరలించెను మంతిరి తెల్వి తేటలఁ॥ 138

క॥ పిమ్మటఁ గమ్మనిపలుకులు
గుమ్మరఁగా నోర్వునికుడ గొనములగనియా
తమ్ములపగమదిపేరిటి
కొమ్మ మగనిఁగాంచి యిట్లు గొనకొని నుడువన్॥ 139

ఉ॥ "ఎన్నఁడు నేనివింటిమె పయిండిమెకంబులు నేలనుండున
చు, న్నెటియాస లేడిఁబడి గ్రుక్కుచు నిట్టుల గాధిపట్టికా
న న్నిల నేల, యీతబిసి నట్టుల మాలెత లింతయుందమా
కన్నియ లుంట పాడె, యిటు కానివి కోరుదుకొక్కా యుండిన్॥

కం॥ ఇదియెల్ల నెంచిచూచిన
మది క్రమముగాదె తెలివిమానిసిగమికిన్
తుది విశ్వామిత్రునిచే
నోదవినపసిగాక యిట్టులున్నె వింతల్॥ 141

తే॥ ఒనర మనకులంపుటొజ్జ యప్పుడు మన
కెఱుఁగఁ జేసినట్టి యెఱుకకిపుడు
దారకాణగ నిది దట్టెననుచునుండ
సరగ మాలెతలు నచటను విడిచి॥ 142

ఉ॥ వాడినమోములుం గొవబువాసినమేనులుఁ జిక్కులొంది ము
ళ్ళూడినకొప్పులుం బుగులుబొందిన వాతెఱలుం బిఱుందులన్
వీడినచీరలుం జరఁగి పీలికలౌ చనుమఱ్ఱు లుర్లి ప్రే
లాడినపేర్లుఁ గండ్లతడినానిన పైటలు నిరెలుంగులున్॥ 143

ఉ॥ నివ్వెఱచూపులున్ వడఁకు నెన్నడలున్ దురపిల్లుపల్కులున్
నివ్వటిలంగ నా జగము నేస్తిని డగ్గఱి "జోగిసింగమా!
రవ్వయొనర్చి మొత్తె మము రాయలమిన్న త్రిశంకుపట్టి యిం
కెవ్వరితోడఁ జెప్పఁగల, మీవిటఁగా కొరుప్రాపు లే,,దనన్॥ 144

శా॥ "ఏమీ మిమ్ముల జేఁడు కిన్కమెయి పెల్లిక్కట్ల నొందిచి పైఁ
గా ముద్దారఁగఁ బెంచుమి మ్మడఁచెనే? కానిండు, వాఁడింక మి

డై మాడంబడుఁ జండిసామి యిఁగకన్నె మొప్పునా కాఁడచే
నా మంటంబలె దానినెట్లతఁడు పాయఁగ నేర్చునో చూచెదన్,,॥

కం॥ అని ముప్పేదుల పోకుల
దునిమిన మిత్తిపగనాఁగ దుగకనుకొనలం
దున నెత్తురంగుపుట్టిం
చిన కినుకను ముజ్జగములు చిందఱపడఁగన్ ॥ 146

తే॥ పటిక పేరుల సేలపైఁ బాఱవైచి
జడలు విడియూడ లాతంబు సరగఁదాల్చి
అచటిదరి జడదార్లెల్ల నదలుచుండ
పండ్లుగొఱుకుచు నారవల్వలు దొఱంగ॥ 147

చ॥ వడిఁజనుదెంచు జోగిపులి వాడిమిగాంచి మెకాలసామి క
న్బడ నడలొందు గొరువలె వాడినమోమున తేఁకు వీనిచేఁ
బడు మనసేల నేఁడనుచు వందురుచుం జెలితో నె(రంగ న)
డ్డెడమడుగెత్తి తన్నె దొర కెప్పుడుఁ గ్రాల్ తలకట్టు దొల్గఁగన్॥

ఉ॥ తన్నిన నొప్పికోర్చి "కడుఁ దప్పిదముం బొనరించినాఁడ,నన్
దన్నుట మానికాలగమిదాపిన నా తలకట్టు రాలుడిన్
ఎన్నికనొప్పు మీాయడుగు లెంతగఁ గందెనొ నొచ్చెనంచు తేఁ
దున్నెడ జోగియుంజలను నొత్తుచు నిట్లనెఁ గిన్కఁపుట్టఁగన్॥ 149

శా॥ "ఏరా రాచకొలంపుఁజెట్ట! బుది లేరే తేండ్లు, వేటాడఁగాఁ
బోరే? చెడ్డమెకాలఁ బోనడఁచరే? పోఁ గానలున్ లేవె? నా
సౌరౌ తోఁటఁ గలంచియున్ మెకములం జానేసి నా కూఁతులన్
మ్యాదుల్ నిన్ గొనియాడరా నడఁచి తేరా? వారిబల్కాకఁతోన్॥

కం॥ అడు గొక్కటి యనసేటికి
నొడలంతయు నాకు నొచ్చె నోగి మోమోటం
బుడిగి యిటు నీవొనర్చిన
ఛిడిముడిపాటులను వేఱ చెప్పఁగనేలా॥ 151

ఆ॥ చెంపకాయగొట్టి (చేతులుజోడించి)
కావు మెఱుఁగ ననెడి కటిటివీవు
మొకపుగొంతుకొని నఱకుచు వేలుపునెన్ను
కటిక నీవు నొకటిగాదె యరయ 152

చం॥ పుడమినిగల్గు సేలికలఁ బోర్చెడి జేగఁటసామివోట దం
దడివడ మమ్ముదొట్టిజడదాల్పులపట్టఁ బాడుసేయవే
చెడుఁగ! యిఁకేదిపాపంబున, సిగ్గగు నీకొరగాములెల్ల, నె
వ్వఁడుదగు నీకు నొజ్జయగు, వాఁడిలఁ బాములొనర్ప నేర్పనే॥ 153

ఆ॥ అమ్మఁజెప్పటొకటి యగుచ్చుడిదొక్కట
తులువ! నీదు కతను దెలిసినాము
పైనిబాలు విసము లోనఁ గలుగు కుండ
నీదువాయి, నమ్మరాదు నిన్ను॥ 154

చం॥ మునుపటిజేండ్లు కానలకుఁ బోవరె లెంకలతోడ వేఁటకై
యొనరిచిరే యిటుల్ తబిసులుం జెడిచోట్లకుఁ గీడుసేఁతలన్
ఎనసితి వీవొకండ విపు డిచ్చట జోగులపొర్దుమాలిగా
మనితివి చాలు నీబ్రతుకు, మామొదలందరినేర్చు నగ్గిసా॥ 155

కం॥ మాయునికి లేడివెంబడి
నేయఁగడఁగి దానిఁ దఱుము చేలర రా నీ
నాయెలదోఁటకు, నీకిది
నాయమె? దొంగవలె నొరుల నట్టు చొరంగన్॥ 156

మ॥ పువులందాల్చు దమ్మ్రోఁకులన్ విఱచుచుంబుష్పాళ్ళమట్టాడుచున్
జవులన్ మేలగుపండ్లఁ గోయుచును నచ్చంజెట్టులంబట్టి యూ
చి వడిం బుల్గులఁ దోల్చుచున్ మెకములం జెండాడుచున్ నీరు క
ల్కవడం జెర్వులఁ దర్చ్చు నీదుచెడులెంకల్ సేయు పాట్లొప్పునే॥

మ॥ మరగం గూరిమి నేను బెంచుకొనుకొమ్మల్ వీరు గోసంగి చి
త్తరిమిన్నల్, నినుగొప్పవాఁడవని నేస్తంబొంద రా నచ్చినన్

సిరి సీఁగావలె, లేక పొందనవలెం, జీ చెట్ట! నీకెట్లు కే
ళ్ళురలేక మోదఁగ వారి, నేరముల వేమో చెప్పఁగాఁ గల్గుదే॥158

తే॥ ఏలుబడిమస్తు దెచ్చెని న్నింతవట్టు
కాకయుండిన మాబోంట్లఁ గనవె, నీదు
కంప్ల క్రొవ్వడఁగింతు నిక్కము, జగాల
నేర్చు తుదియగ్గియన సాకు నెగడు నలుక॥ 159

కం॥ తెలుపు నలు పెలుపుమేనులు
గలిగిన జేజేలు నిన్నుఁ గావఁదొడఁగినన్॥
తులువా! నీవెటడాఁగిన
కలనీపొగరడఁచు నాదుకాఁక కడంకన్॥ 160

వ॥ అని యదరు నక్కావిగోచులసామి కినుకనడరి యాతని క
నుగొనలంబడు మిణుగురులం దనకండ్లు మిఱుమిట్లుగ్రమ్మఁ జేతలుద
క్కి బొమ్మగానిలువంబడియున్న యన్నేలదాల్పు డెందంబునం బొంది
యున్న కుందువాపందలంచి చేరువకుంజని ప్రెగ్గడరతనంబగు సత్యకీర్తి
యిట్లని విన్నవింపందొడంగె.

చ॥ ‘‘ఒడయఁడ! యేలయిట్లు వగనొందెదు బేల్పడి, బాములొందున
ప్పూడెకద పాళిఁజూపవలె, బోడకి రోసిముదగ్గున ట్లొడం
బడు మనచేఁతయింత, తరువా ఋని వాఁ తెటులుండె నట్లగాఁ
బడుఁ, దఱిగాంచి త్రిమ్మరుట బాగని నీకును జెప్పఁ బెద్దనే॥ 162

ఆ॥ కడలిఁబుట్టినట్టి కడిఁదివిసముకన్న
వెగటువాఁడిగలది వీనికినుక
ముగుదవేల్పు లొకట [illegible]లకు నొదుగుదు
రితనికలుకవొగము నీవు [illegible]॥ 163

తే॥ దుడుసునను జిన్న మెకముం దుత్తొఁచు నితనిఁ
దొగలచెలిదాల్పు పేరుఁ దూచెనేని
త్రాసుసిబ్బుల నితసిని ఒకసి పెరల
నుంచ నీతనిదెస మొగ్గుచుండు పాసి॥ 164

చ॥ అలిగిన ముజ్జగాలు వొడిదూ, నెనరుంచిన వెండికొల్లెడిన్
బలియురవల్ల నట్టి తెగవాఁడిగలాఁడని పేరువొందె నీ
తఁడు,తడవేల,యాతని మొదంగలకోరిక దీర్చి వేడఁగా
వలయును, లగ్గులొందెదవు, వద్దనఁబోకుము, కొమ్మ నాసుడిన్"॥

మ॥ అనుడున్ మంతిరిదొడ్డబుద్ధి నెదలో నాసత్తిమైఁబూని తె
ల్విని బీరంబును దాల్చి జోగిఁగని యుర్విల్లూను మేల్బత్తిఁ గే
ళ్ళనుజోడించి యొకింత నేలనొడలెల్లన్ దాక జోహారొ్లాన
ర్చి ననుం గావుము, తప్పులెన్నకుము, కూర్మిన్నింపు జోగీయిఁకన్॥

ఆ॥ నీదుకాఁక కెదిరి నిల్వంగ నేనెంత
వాఁడ వేల్పులెల్ల వడఁకుదురన
ఎఱుకలేనినాకు నేడుగడయుఁ బ్రాపు
నీవకాని వేఱుత్రోవలేదు. 167

క॥ కొడుకులు దప్పులొనర్చిన
యొడఁ దంద్రులతాల్మి పాడియేకద యొచటన్
చెడుతూటికూరకొఱకై
బెడిదపుటలుగెత్త మేలె? విను నామనవిన్॥ 168

తే॥ బమయు మఱపును నన్నొంచివైచె, దాన
చేయరానట్టితప్పులఁ జేసినాఁడ
వానినన్నింటి లోనెంచవలదు మీకు
వరవుఁడను బత్తుఁడను బసివంటివాఁడ. 169

శా॥ మీపంతంబను బుల్గురాయనికి నే మిన్చూలిఁడిన్జోదునై
పాప్రిపుండూలితి, నింక నీనెనరునా బంగారుదువ్వల్వదా
ల్పేపై నాపఱుఁ బండని మ్మొడ వోని, ష్టట్లుగాకున్న నే
నోపంజాలను, గాళ్ళపైఁబడితి, నన్నోసామి కాపాడుమా॥ 170

శమునకువచ్చిన యూరోపియను లనేకులు తమసతులు గర్భవతులుకాఁగానే వారి నింగ్లాండున కంపుట. ఇది ప్రతిబాలునకుఁ దెలిసియున్నవిషయము. ఈ విషయము మన యార్యనారాయణ మూర్తి గారికిఁ దెలియదు. మనదేశములోఁ బుట్టినంతనే జాతిభేదముగాపించు యూరోపియనులు జాతిభేదము పాటింపని వారని వాదించుట లోకానుభవజ్ఞానము లేకుండుటచేతనేకదా? పోనిండు. ఆయూరోపియనులు మనదేశమునకువచ్చి మనలను జూచి వర్ణభేదము పాటించుట నేర్చుకొని యట్లుచేయుచున్నారుకాని వారిదేశమునందు వర్ణభేదముగావించుట లేదని యందురా? అటులేని టర్కీ గ్రీసు ఋష్యా ఇటలీ రొమేనియా సర్వియా యాస్ట్రియా ఫ్రాన్సు ఇంగ్లాండ్ మున్నగు దేశములన్నియు యూరోపుఖండములోనివేకదా. అవును. ఈ యూరోపుఖండములోని జనులందఱు యూరోపియనులగుదురా? అగుదురు. అగుదురేని టర్కీదేశములోని మహమ్మదీయులు యూరోపియనులేనా? యూరోపియనులు తదితరదేశవాసు లంగీకరింతురా? అంగీకరింపరు. వారియంగీకార మట్లుండనిండు. టర్కీవారు యూరోపియనులమని చెప్పుకొందురా? చెప్పుకొనరు. యూరోపుదేశములోనున్న టర్కీవారే యూరోపియనులమని చెప్పుకొనకుండుటకుఁ గారణమేమి? జాతిభేదముతప్ప వేఱేమియుఁ గానరాదు. టర్కీవారిమాట యట్లుండనిండు ఫ్రాన్సునకు నింగ్లాండునకు దూర మంతగా లేదుకదా? లేదు. ఫ్రాన్సువా రెన్నటికైన నింగ్లీషువారమని చెప్పుకొందురా? చెప్పుకొనరు. ఇంగ్లీషువా రేమైన ఫ్రాన్సువారమని చెప్పుకొందురా? చెప్పుకొనరు. ఏలచెప్పుకొనరు? వారికిని వీరికిని జాతిభేదముండుటంబట్టియే. ఇట్లు యూరోపులోని ప్రతిదేశము వారును స్వజాత్యభిమానముగలిగి పరజాతియెడ భేదబుద్ధితోనే ప్రవర్తించుచున్నవారు ఇంతయేల! యూరోపేష్యా మొదలగు ఖండవాసులును జేరి యొక ప్రత్యేక దేశముగా నెలకొల్పుకొన్న యమెరికాఖండమందుఁగూడ నెన్నియో శతాబ్దములనుండి వసించుచున్నను వారందఱుఁదమతమ ప్రత్యేకజాత్యభిమాన

ములు గలిగియుండి భిన్నలక్షణములు గలవారలై జాతిభేదములను బ్రకటించుమనే యున్నవారు. కాని యెట్టి జాతిసారమని యిదివరకుఁ జెప్పియుండలేదు. ఇప్పుడు చెప్పుచుండుటలేదు. ముందు చెప్పరు. పరదేశానుభవ మిట్లుండఁగా మన మూర్తిగారికి "యూరోపు మొదలగు ఖండాంతరములయందు హిందూదేశమందువలె జాతిభేదము లేదు కాన నిది కల్పితము" అనువాక్యమును వ్రాయుటకుఁ జేతులెట్లాడినవో తెలియకున్నది. ఇది యిట్లుండనిండు.

మూర్తిగారిగ్రంథమునందుగాని వీరి గురువులగ్రంథమునందుఁగాని బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యశూద్రులకు సంబంధించిన వర్ణవ్యవస్థయే పలుతావులఁ బలుసారులుఁ జర్చింపఁబడుచున్నదికాని చాకలి, మంగలి, మాల, మాదిగ, లోనగువారియందు గుణకర్మలనుబట్టి బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యశూద్రులుగాఁదగినవా రున్నయెడల వారిని నాయాజాతులందుఁ జేర్పవలయునను వాదము కంచుకాగడాలు వేసి వెదకినను గానరాదు. ఎందుచేత? వారుగుణకర్మవిభాగమునుబట్టి యుత్తమజాతీయులగుట కర్హులగుదురా? అగుదురేని వారినిగణించి యేల వ్రాయలేదు? అర్హులుగారనినచో మన యార్యసామాజికులు చేసిన వర్ణవ్యవస్థయందు న్యాయమేది? ఇట్లడుగఁదగిన ప్రశ్నలెన్నియో కలవు. గ్రంథవిస్తరభీతి నడుగవిరమించితిమి. మూర్తిగారు గుణకర్మలనుబట్టి జాతివ్యవస్థగావించుటకుంగల

హేతువాదము.

ఏమియు వ్రాసియుండలేదు. కాని వీరిగురువులు దయానంద సరస్వతీస్వామివారు సత్యార్థప్రకాశము 115 వ పుటను గొంచెము హేతువాదమును జేసియున్నవారు. అదేమన? "ఈ గుణకర్మలచే వర్ణవ్యవస్థ స్త్రీలకుఁ బదియాఱవవర్షమందును బురుషులకు నిరువదియైదవవర్షమునందును బరీక్షయందు నిర్ణయింపవలయును? ఈక్రమముగా అనఁగా బ్రాహ్మణుఁడు బ్రాహ్మణస్త్రీని క్షత్రియుఁడు క్షత్రియస్త్రీని వైశ్యుఁడు వైశ్యస్త్రీని శూద్రుఁడు శూద్రస్త్రీని వివాహమా

డవలయు. అప్పుడే తమతమవర్ణముయొక్క కర్మయుఁ బరస్పరప్రీతి యు యథాయోగ్యముగ నుండును" అనునది. ఇందుగుణకర్మలం బట్టి వర్ణవ్యవస్థగావించుటకు గల హేతువులు సజాతిసంబంధమువలన వర్ణముయొక్క కర్మమును బరస్పరప్రీతియు నని తేల్చియున్నవారు. కర్మమును బ్రీతియు నేజాతిస్త్రీపురుషులయందు నేజాతిస్త్రీపురుషు లమనస్సులు లగ్నములగునో వారికి వారియందుఁ బరస్పరప్రీతి యుండుట స్వభావసిద్ధమును లోకానుభవసిద్ధమును నగుచున్నది. ఇందులకై గుణకర్మలఁబట్టి జాతివ్యవస్థగావింపవలెననుట యనవసర ప్రసంగమైయున్నది.

మనమూర్తిగారుగాని మఱియొకరుగాని స్త్రీలకుఁ బదియాఱవ వర్షమందును బురుషులకు నిరువదియైదవవర్షమందును బరీక్షయందు గుణకర్మలనుబట్టి వర్ణవ్యవస్థ గావింపవలెనను ప్రమాణవాక్యమును సూర్యచంద్రులకు గమనముండఁగా నగ్నికి నుష్ణత్వముండఁగా వాయువు నకుఁ జలనముండఁగా నీటియందు శైత్యముండఁగాఁ గనఁబఱుపఁజాలరు. వీరియభిప్రాయమును మన్నించువారు వివేకులలో నుండఁజాలరు. ఇఁక మూర్తిగారి.

చరిత్రవాదము।

నించుకఁ జర్చించుకొందము. గుణకర్మలనుబట్టి తొల్లింటిఋషు లెల్లరు నన్యవర్ణములనుండి బ్రాహ్మణులైరని కొందఱుఋషులపేర్లు వ్రా సియుండిరి. దానికిం దగిన ప్రత్యుత్తరము మూర్తిగారి మూడవసారాం శమును నిర్మూలించుపట్ల నిచ్చియుంటిమి. ఇపుడు గుణకర్మవిభాగము నుబట్టి యుత్తమజాతీయుఁ డధమజాతీయుఁడుకాఁడనుటకు భారతాది పర్వంబునందు గరుడుం డమృతమునుఁదెచ్చుటకుఁబోవుసందర్భము నుండి ప్రకృతానుకూలమగువిషయమును నిందుఁ బొందుపఱచుచున్న వారము.

" గరుడుండు తల్లిదీవనలఁగైకొని గమనోన్ముఖుండై యమృతం బుఁదెచ్చునప్పుడు నాకు లావుకలుగవలయు నాహారం బుపదేశింపుమ

నిన వినత యిట్లనియె. కం॥ "విషనిధికుక్షి నసంఖ్యము నిషాదగణ
ముండి ధారుణీప్రజకుఁ గీడ్ విషమమునుజేయు దాని ని । మిషమున
భక్షించి చను మమిత్రవిఘాతీ॥ వ॥ భక్షణవిషయములందు బ్రాహ్మ
ణుని బరిహరింపుమనిన గరుడుండు నాకు బ్రాహ్మణు నెఱుంగు తెఱం
గెఱింగింపుమనపుడు వినతయిట్లనియె. కం॥ రయమున మ్రింగుచుఁ గాలము
క్రియ నెవ్వఁడు కంఠబిలముక్రిందికిఁ జన క । గ్నియ నుల్కోలె లో
దహించుచు । భయరహితా వాని నెఱుఁగు బ్రాహ్మణుఁగాఁగ్॥ గీ॥
కోపితుండైన విప్రుండు ఘోరశస్త్ర మగు మహావిష మగు నగ్నియగు
నతండ యర్చితుండైన జనులకు నభిమతార్థసిద్ధికరుఁడగు గురుఁడగుఁ
జేయుఁ బ్రీతి॥ అని బ్రాహ్మణస్వరూపంబుఁ జెప్పినవిని యెఱింగి వినత
వీడ్కొని గరుడుం డతిత్వరితగతిం బఱచి సముద్రోదకంబుననున్న
నిషాదుల ననేకసహస్రసంఖ్యలవారిం బాతాళవివరంబునుంబోని తన
కంఠబిలంబుఁ దెఱచి యందఱ నొక్కపెట్టున మ్రింగిన నం దొక్కవి
ప్రుండుండి కుత్తుకకు డిగక నిప్పునుంబోలె నేర్చుచున్న నెఱింగి నాకం
ఠబిలంబున విప్రుండున్నవాఁడేని వెలువడివచ్చునదియనిన నవ్విప్రుండి
ట్లనియె. ఉ॥ విప్రుఁడ నున్నవాఁడ నపవిత్రనిషాది మదీయభార్య కీర్తి
ప్రియ ! దీనిఁ బెట్టి చనుదెంచుట యుక్తమె నాకు నావుడుఁ " విప్రు
లఁబొందియున్న యపవిత్రులుఁ బూజ్యులుగారె కావునన్ విప్రకులేంద్ర
వెల్వడుము వేగమ నీవును నీనిషాదియున్ ॥" అనిన నాగరుడునియను
గ్రహంబున బ్రాహ్మణుండు నిషాదీసహితుండై వెల్వడివచ్చి గరుడుని
దీవించి యథేచ్ఛం జనియె" అనుకథకలదు. ఇందు బ్రాహ్మణుఁడు తన
భార్య యపవిత్రయగునిషాదియని తానె చెప్పుకొనియున్నవాఁడు
దీనింబట్టి యాబ్రాహ్మణుఁడు నిషాదకులపరివర్తనుఁడై నాఁడనుటకు
నేవిధమగుసందియమును లేదుకదా. ఇట్లన్యజాతిపరివర్తనుఁడయ్యు
బ్రాహ్మణుఁడు గరుడునిగళమును గాల్చి తనబ్రాహ్మణజాతిప్రభావము
ను గోల్పోక ప్రకాశముచేసియున్నవాఁడు కావున బ్రాహ్మణుఁడు క్రై
స్తవాదిమత పరివర్తనుఁడైనంతనే కులభ్రష్టుఁడయినను జాతిపరివర్త

నుఁడు కాఁడని మూర్తిగారు గ్రహింతురుగాత. ఇది మా ప్రత్యుత్తరము. దీనివలన నొకజన్మమునందే యుత్తమజాతీయుని గుణకర్మస్వభావమునుబట్టి యధమజాతీయునిగా నిర్ణయింప వీలులేదనియు నిట్లే యధమజాతీయుఁడు గుణకర్మలనుబట్టి యుత్తమజాతీయుఁడు కానేరఁడనియుఁ బంచమ వేదమునుండియొక యితిహాసమునుఁజూపి యీవిషయమును నింతటితోఁ గట్టిపెట్టెదము. కనుఁ డానుశాసనికపర్వమునఁ బ్రథమాశ్వాసమున నింద్రమతంగసంవాదంబనునితిహాసము. అందుమనమూర్తిగారడిగినప్రశ్నమునే పూర్వమున ధర్మరాజు భీష్మాచార్యులను బ్రశ్నించియున్నవాఁడు.

కం॥ అనిఁబితామహుతోన। జ్జనపతి బ్రాహ్మణ్యమువలజాతులమూటన్
జనియించినవారికిదొర। కొనునో కాయతివిమలకర్మగుణయోగమునన్॥

ఈప్రశ్నకు మేమీయవలసినప్రత్యుత్తరమునే భీష్మాచార్యుం డొసంగియున్నవాఁడు. ఎట్లన?

తె॥గీ॥ బ్రాహ్మణత్వంబుగడుదుర్లభం, బనేక। జన్మములఁబొందితిరుగంగ సంభవించి
నపుడుగనుసది యున్నతమైన [illegible] వంబు, వినుమెఱిఁగించెదదాని కెఱఁగు,

వ॥ అది యింద్రమతంగస[illegible]బను [illegible]సం బాకర్ణించిన నెఱుంగనగుంగావున నక్కథ య[illegible]విప్రునికొడుకు మతంగుండనువాఁడు యజ్ఞార్థంబై [illegible]బోయిపోయి.

॥క మదమునఁబెలుచనయొకగా। [illegible]యుడిచెనడిచినవో
వ్వాదవితనతల్లిఁ [illegible]। నదిచ [illegible] ప్పుటయున్॥

వ॥ ఆగార్దభి తనకొడమం[illegible] ప్రచండస్వభావుండుగాకుండునె? యనినం బూర్వ[illegible]కర్మవిశేష[illegible]బునం దిర్యగ్జాతిభాషావిసుండగుట నవ్విప్రపుత్రుం డ[illegible] దూషణభావణంబుగాదు. నిరూపణాలాపంబై[illegible]డి. [illegible] మాలతనంబగలుగ నేర్చునని నిశ్చయించి యుగ్గ్రా[illegible]కొంబోయి,

క॥ తనకుం జండాలత వ। చ్చినకారణ మడిగి దానిచేతం గంద
ర్పుని చెయిది మంగలికి నిజ। జననికిం బొందగుట విని విషాదము నొందెన్॥

వ॥ తన పోయెడు పనికిం బోవక మరలి సదనంబునకుం జని జనకుని కత్తెఱం గెల్ల నెఱింగించి యతనితో శూద్రబీజంబున బ్రాహ్మణియందు జన్మించినవాఁడు చండాలుండగునను సందియంబేమి గార్దభిశాపజాతంగా నోపు నని యున్న మాపు పలికె. బ్రాహ్మణ్యంబు దపంబున సంపాదించెదంగాక యని పలికి, [illegible] వనంబునకుం బోయి

కం॥ పరమతపమాచరింపంగ। సురపతి వొడఁజూపి యడుగు సువ్రత నీకుం
వరమిచ్చెదననిన ధరా। మరత్వమిమ్మనిన నతఁడు మది మోద మొదవన్॥

చం॥ అనవుడు బ్రాహ్మణత్వము మహాత్మ లభింపగ నన్యజాతికిం
దు నెయ్యది యొండు వేయి విధిం దోఁచిన మేలని యోబలారి వాఁ
డనితర సాధ్యమైన తప మక్షీణంబుగఁ జేయుచుండెదన్
జనుము మహాత్మ! నీవనిన సన్నుతుండై యతఁ డేగ నేగినన్॥

వ॥ మతంగుం డేకపాదంబున నూఱేండ్లు తపంబు జేసిన నింద్రుండు గ్రమ్మఱవచ్చి

గీ॥ ఏను వలదని చెప్పిన మాన వేట్లు। పరమదుర్లభపద మాసపడి కరంబు
మేలి తపమాచరించితె చండాలుండు ద్విజత్వ దానన శించుచు నిది నీకుం దగదు విడువు

వ॥ విను మిత్తెఱంగు తపంబునకుం బదిమడుంగులు సేసి చండాలుండు శూద్రుండగు, నూఱుమడుంగు లనుష్ఠించి శూద్రుండు వైశ్యుండగు, వేయిమడుంగులాచరించి వైశ్యుండు క్షత్రియుండగు, (నప్పుణ్యాచరణంబునకు) పదివేలమడుంగులు నిర్వర్తించి క్షత్రియుండు దుర్బ్రాహ్మణుండగు, (నానియమంబునకు) లక్షమడుంగులు సల్పి శమదమసత్యాహింసల నమాత్సర్యంబున నార్యబ్రాహ్మణహృదయంబులు సదయంబులుగావించి దుర్బ్రాహ్మణుండు సద్బ్రాహ్మణుండగు, నిట్లు బ్రాహ్మణ్యం బలతులం బడయవచ్చునే ? పడసియు నది చెడకుండ నడుపశక్యంబగునే? యనేకజన్మంబుల నొకప్పుడు బ్రాహ్మణ జన్మంబు నొందియుం గొందఱు ధనవాంఛావిషయలౌల్యాదులం దదా

చారంబు దిగవిడచి చెడుదు రిట్టిమహాపదంబుఁ గోరి నిన్ను నీవ యేల వినాశంబునొందించుకొనియెద నీతపోనిష్ఠ సాలించి తగునది యొక్కవరంబు వేడుమనియె ననిన వాఁడూరకున్న నాఖండలుఁ డరిగె వెండియు

కం॥ అంగుష్ఠ మొకటిమోపిమ।తంగుఁడునూఱేండ్లు చేసెఁదపమునియతిపై
నంగముతోనస్థులంతో।సంగతముగఁదోఁపవెక్కసముగానరముల్॥

ఆ. వె. ఇట్లు సేసిశక్తియెల్లనుగడచన్న నతఁడు నేలవ్రాలెనతిరయమున
వచ్చియమరఁబట్టివాసవుఁడక్కట।నీకుఁజెప్పనయ్యనెమ్మి నేను॥

వ॥ క్షత్రియాదులచేతనుంబట్టువడని బ్రాహ్మణశార్దూలంబు తోడి మేలంబుదక్కుము. నీకునొక్క వరంబిచ్చెదఁ గయికొనుమని పలుకుటయు నతం డొడంబడినం బరమాదరంబున

గీ॥ చందదేవుఁడనఁబ్రశస్తిసహించిను।స్త్రీలుపూజనంబుసేయఁగామ
రూపధారివైనిరూపింపవిహగభావంబుగలిగిప్రమదవర్తినగుము॥"

కం॥ అనివరమిచ్చి మహేంద్రుఁడుసనియె"

అని భీష్మాచార్యుండు చెప్పినట్లు కలదు. దీనింబట్టి మనపూర్వచరిత్రములుగూడ నధమజాతీయులు గుణకర్మస్వభావమునుబట్టి యుత్తమజాతీయులుగారని ప్రఘోషించియున్నవని తెలియవచ్చినది. ఇఁక మూర్తిగారి

వాదదౌర్బల్యము

గొంచెము చూపించుచున్నవారము. చూడుఁడు, సుగుణమణులును సనాతనధర్మనిరతులును నన్వర్థాభిధేయులును గాకినాడపురవాసులును నగు బ్రహ్మశ్రీ గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రరావుగారు "వర్ణావశ్యకత" యను గ్రంథరాజమును రచించి యందు మన యార్యసామాజికులనుగూర్చి "గుణమే వర్ణమునకుఁ గారణమనివాదించు ఆర్యసామాజికులుగూడ మీది యేవర్ణమనియడిగినప్పుడు తమ తలిదండ్రులవర్ణములనే తమకును జెప్పుకొనుటకుఁ గారణమేమి?" అను చిన్నిప్రశ్న నడిగియుండఁగా దానిని మనమూర్తిగారు ప్రశ్నార్ణవము 7వ

పుటలో [illegible] దిడికొ[illegible] ప్రత్యుత్త[illegible]ముచెప్పుట కేమియుఁ దోఁపక వి[illegible] [illegible]మింతవరకు [illegible]ణకర్మలనుబట్టిజాతివ్యవస్థగావింప వలెనని [illegible]దమంతయు [illegible] సత్యమయినవర్ణవ్యవస్థనే వ్రాసియున్న వారు. [illegible] "తమతల్లిదండ్రులవర్ణము తమకు [illegible] పివ్వనది వీరెచ్చటనైనఁ జూచినారా?" యని యెదురు[illegible] మనమూర్తిగారు తలిదండ్రులజాతి పుత్రుల[illegible]ంచినట్లు [illegible]లుచున్నది, ఇట్లనిన వెంటనే మీరు[illegible] ప్రశ్నాభిప్రాయముకాదు. ఇఁకేమన? "తల్లిదం[illegible]త్రిలయందున్న యెడ నప్పుడా తల్లిదండ్రిలవర్ణము ప్రు[illegible]" యభిప్రాయముందురా? అది యయుక్తము. [illegible]యుండును. వ్యాఘ్రముల కితరజంతువులుకలుగవు. [illegible]లములు జనింపవు. పిల్లుల కెలుకలుపుట్టుట చూ[illegible]హ్మణునకు నితరక్షత్రియాదులును క్షత్రియులకు [illegible]ను జన్మించనేరరు. ఆర్యసామాజికులైనను నుత్తమజాతివారలై[illegible]లైనను నభిలాషగల తక్కువజాతి వారికి జన్నిదములవేసి గుణకర్మలఁబట్టి యుత్తమజాతివారిని గావించితిమని మురియుదురేకాని యుత్తమజాతివారిపుత్రిలను గుణకర్మానుసారముగ నీచవర్ణములోనికి నెట్టినట్లు ప్రగల్భములు గొట్టఁజాలరు. ఇట్టిదుర్బలవాదమునకుఁ గడంగుటంబట్టియే మన మూర్తిప్రభృత్యార్యసామాజికసోదరులు తమప్రతివాదులకుఁ బ్రత్యుత్తరము లీయఁజాలక "శేషం కోపేనపూరయేత్" అను లోకోక్తి ననుసరించి తిట్లకు దిగియున్నవారు. సమాధానములీయ సామర్థ్యము కలవాఁ డెన్నటికైనఁ దిట్లకుదిగునా? దిగఁడు. అటులేని వర్ణావశ్యకతాగ్రంధకర్తలగు శ్రీ॥ గో॥ సత్యహరిశ్చంద్రరావుగారిని సంబోధించియుండిన

మూర్తిగారితిట్లు

వినుఁడు. (1) తెల్లకుక్క నల్లగను నల్లకుక్క తెల్లగను నగు నాయనుకథ నుదహరించిన గో. స. హరిశ్చంద్రరావుగారిని "అయ్యా

26 వ పుటయందు "గుణకర్మస్వభావమునుబట్టి బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్య శూద్రులనునాలుగు తెగలవారినే "యీక్రిందివిధము వర్ణవ్యవస్థలు జేయవలసినది" అని వ్రాసియున్నారు. వారెవరందురా?

(1) బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణుడు (9) వైశ్య బ్రాహ్మణుడు
(2) బ్రాహ్మణ క్షత్రియుడు (10) వైశ్యక్షత్రియుడు
(3) బ్రాహ్మణ వైశ్యుడు (11) వైశ్య వైశ్యుడు
(4) బ్రాహ్మణ శూద్రుడు (12) వైశ్య శూద్రుడు
(5) క్షత్రియ బ్రాహ్మణుడు (13) శూద్ర బ్రాహ్మణుడు
(6) క్షత్రియ క్షత్రియుడు (14) శూద్ర క్షత్రియుడు
(7) క్షత్రియ వైశ్యుడు (15) శూద్ర వైశ్యుడు
(8) క్షత్రియ శూద్రుడు (16) శూద్ర శూద్రుడు

ఈనాలుగువర్ణములలోఁ జేరనివారు పంచములనఁబడుదురు-అనఁగా మద్యమాంసాది అభక్ష భక్షణముదుష్టకర్మములాచరించు వారు. వీరినే చండాలురనిద స్యులని వేదము చెప్పుచున్నది. లౌకికముగను బ్రాహ్మణుఁడని వ్యవహారముగలవాడు కృషి వ్యాపారాదుల నవలంబించిన యెడల ఈశ్వరవ్యవస్థయందు వైశ్యుఁడుగానుండును. ఈలాగుననే సర్వత్ర విభాగింపవలయును" అని వ్రాసినదానింబట్టిచూడ నొక బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యశూద్రులను నాలుగుజాతులవారే పదియాఱుభాగము లగుచున్నారు పై. నారాయణమూర్తిగా రెందులకో పైరీతిగాఁ బంచములను విభాగించియుండలేదు. వారిలోఁగూడగుణకర్మలనుబట్టి కొందఱు బ్రాహ్మణులు కొందఱు క్షత్రియులు కొందఱు వైశ్యులు కొందఱు శూద్రులు మఱికొందఱు పంచములు నుండవచ్చును. అపుడు వారివాదమునను సరించి పంచమబ్రాహ్మణులు పంచమక్షత్రియులు పంచమవైశ్యులు పంచమశూద్రులు పంచమపంచములు నను నైదుగురు తెగలవారు బయలుదేరవలసియున్నది. ఇంకను. పై నారాయణమూర్తిగారు పై వర్ణవిభాగములో నొకపొరపాటు పడియున్నారు. అదేమనెదరా? మనసంఘములో బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ

శూద్రులేకాక పంచములను మఱియొకజాతి యున్నట్లంగీకరించియున్నారు. వారి లక్షణములు మద్యమాంసాద్యభక్ష్యభక్షణ దుష్టకర్మాచరణము లని వారే సెలవిచ్చియున్నారు. ఈలక్షణములుగలవారు పై నాలుగుజాతులయందును గొందఱు కలరని మన మొప్పుకొనక తప్పదు. ఒప్పినప్పు డానాలుగు జాతులందు బ్రాహ్మణపంచముఁడు క్షత్రియపంచముఁడు వైశ్యపంచముఁడు శూద్రపంచముఁడు నను మఱినాలుగు తెగలవారు విడిరావలసియున్నారు. బ్రాహ్మణక్షత్రియ వైశ్యశూద్రపంచములు గలిసి పైవిభాగమునుబట్టి యిరువదియైదు తెగలవారైనారు. ఎందులకోగాని మన వై. నారాయణమూర్తిగారు మనసంఘమునంగల (1) కమసాలులు (2) జంగములు (3) సాతానులు (4) ముతరాసులు (5) బోయలు (6) ఎఱుకలు (7) యానాదులు (8) కుమ్మరులు (9) చాకలులు (10) మంగలులు (11) సాలెలు (12) బెస్తలు (13) దర్జీలు మొదలగు నవాంతరజాతులవారు పెక్కురుండఁగా వారిని వదలియున్నారు. వీరిలోను గుణకర్మస్వభావములనుబట్టి (బ్రాహ్మణక్షత్రియ వైశ్యశూద్ర) పంచములుండురనుటకు సందియము లేదు. వీరినట్లు విభాగింపఁగా నలువదియైదు తెగలవారగుచున్నారు. వీరును వెనుకటి యిరువదియైదు తెగలవారును జేరి యెనుబది తెగలవారైరి. ఇంకను వ్రాయలేక విరమించిన తెగ లెన్నియో కలవు. వారినందఱి నిట్లు విభాగించిన నిఁక నెన్ని తెగలయ్యెడినో మీ రూహింపఁగలరు ఒక్క మన హిందూసంఘమే యెన్నియో తెగలైనప్పుడు మహమ్మదీయక్రైస్తవపారసీకాదులను నిట్లే గుణకర్మస్వభావములంబట్టి విభాగించుచు రాఁగా వారును బెక్కుతెగలవారయ్యెదరుకదా ? అపుడు మహమ్మదీయబ్రాహ్మణుఁడు మహమ్మదీయక్షత్రియుఁడు మహమ్మదీయవైశ్యుఁడు మహమ్మదీయశూద్రుఁడు మహమ్మదీయపంచముఁడు నని వారు నైదు తెగలవారగుదురు. అం దవాంతరజాతులు షేక్ సయ్యద్ మొగల్ పటాణ్, అనువారిని మరలనిట్లే విభాగింపవలయును. అపుడు నిరువది తెగలవారగుదురు. ఇట్లే క్రైస్త

మీా కేసుక్కలనియడిగి దానికిఁ బ్రత్యుత్తరమువచ్చినతరువాత మనముబదులు చెప్పవలయును గదా. (2) అవైదికుల కెట్లు తెలియును ? (3) ఇప్పు డనేక బ్రాహ్మణులు దుష్టులు. వారిని నమ్మరాదు. అనియనుచున్నారు. ఇదిసిద్ధాంతమనుకొని మనమును హరిశ్చంద్రరావుగారిని దుష్టులని చెప్పఁ గూడునా ? (4) వారికిఁ దెలివియున్న దా? (5)యస్య నాస్తి స్వయంప్రజ్ఞా శాస్త్రంతస్యకరోతికిం" అనుట రావుగారియందు సార్థకమయ్యెనుగదా. (6) వీరి యజ్ఞానము మనకుఁ జూపిరికదా.)7) తా మత్యంతచంచలాత్ములుగాన నిట్లు శంకించియుందురా ? (8) హింసాకర్మమును నీశ్వరదత్తమగు పవిత్రమైన వేదవాణి విధించుననుట పిశాచత్వమా ? ఇట్టివారికి బుద్ధికలదా ? (9) ఇట్టివెఱ్ఱివెంకయ్యగారు వర్ణము గుణకర్మస్వభావముకాదనియు, నార్యులు వైదికులు కారనియు, వ్రాయుట యుచితమే యగునుగదా ? (10) ముఖమందుఁబుట్టినవారు బ్రాహ్మణులుగానుండవచ్చును. హరిశ్చంద్రరావుగారు యోనియందుఁబుట్టిరికాన బ్రాహ్మణులుకారుకదా ? అనఁగాఁ దాము వర్ణ బాహ్యులని ప్రకటించినారుగదా. (11) ఆర్యమతము వైదికమతము లజ్జలేక యెట్లు చెప్పిరి? (12) తమ యనార్యత్వము స్థిరపరచుకొందురా ? (13) ఇది బుద్ధిజాడ్యము. (14) ఈవాక్యములు వేదములం దార్యధర్మములున్న వనియు, నార్యమతము వేదమతమనియు నెఱుంగని కుక్కమొఱుగులనుట కేమైన సందియముకలదా ? (15) వైదికాంధ్రగ్రంథమాలను బఠించినచో నీశునకత్వము తొలఁగును గదా ? ” అని యీారీతిగా వారి చిత్తమువచ్చినట్లెల్ల దూషించియున్నవారు. తిట్లకు సమాధానము తిట్లెయగును గాన నాకార్యము వివేకిలోకమునకు విషాదమును గలిగించునదియనియు సద్విమర్శకలక్షణము కాదనియు నెంచి యాపనియెడ నుదాసీనతనుబూనితిమి.

ఈవిధముగాఁ దమవాదమున కెదురైన పండితమండలినెల్ల బందుబూతులఁ బలుభంగులఁ బడఁదిట్టుచు శ్రుతిస్మృత్యాది ప్రమాణవి

రుద్ధమగు నూత్న వర్ణ వ్యవస్థనుస్థాపించి "(1)హిందూసంఘమున విద్యాధికులై జ్ఞానమునార్జించియున్న స్త్రీపురుషుల నందఱిని, బ్రాహ్మణుల పేరుతో నొక తెగగాను (2) భుజబలముగలిగి శౌర్యవంతులై యున్న స్త్రీపురుషుల నందఱిని క్షత్రియులను నామముతో నింకొక తెగగాను (3) కృషి వాణిజ్య గోసంరక్షకత్వములతో ధనము నార్జించి కుబేరులైనవారికి వైశ్యులనునామముతో మఱియొక తెగగాను (4) విద్యావిహీనులై స్వోదరపోషణయందసమర్థులైయున్నవారిని శూద్రులను నామముతో వేఱొక తెగగాను నెలకొల్పినయెడ నేగుణకర్మలుగల వారిలోని నాగుణకర్మలుగలవారితో సంబంధముగలిగించిన వారివారికి బరస్పరప్రీతి యభివృద్ధిఁజెంది యున్నతినిఁబొందుదురని తలంచి వర్ణములు గుణకర్మలనుబట్టి విభాగింపఁదగినవికాని జన్మతోడ వచ్చునవికావు. కావున జాతి కల్పితము." అని వ్రాయసాహసించిరి. కానిమన యార్యసామాజికుల

పక్షపాతము

పక్షపాతమువలె వారిని బాధింపక విడుచునట్లు తోఁచదు. ఏలయందురా ? వీరుకోరునది హిందూదేశక్షేమమా ? కేవల హిందూసంఘక్షేమమా ? హిందూదేశక్షేమమయినచో నీదేశమునందు హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవ పారసీకులను ప్రసిద్ధులగు తెగలవారు గలరు. ఇన్ని తెగలలోను విద్యాజ్ఞానసమృద్ధులును శౌర్యధైర్యసాహససంపన్నులును కృషివాణిజ్యగోసంరక్షకులును గష్టజీవులును గలరు. కానమనసోదరులు చెప్పెడి, వర్ణవిభాగము వారియందును గావింపవలయునుగదా ? అట్లు కావింతురా ? కావింతురేని యున్న కర్మ ముండఁగామీఁదినుండి యుపాకర్మ మొకటి వచ్చినట్లు సంఘసంస్కర్తలలోఁ గొందఱుఁ (బ్రహ్మాదివ్యజ్ఞానసామాజికులు) హిందూ సంఘములోఁగల బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యశూద్రులను జాతివిభాగమే సంఘమును బలహీనముజేసి నశింపఁజేయుచున్నదని మొఱలిడుచుండఁగా శ్రీ వై. నారాయణమూర్తిగారు "ఈశ్వరరహస్యసారము"

పాశకులయందును భావించుకొనవలసియున్నది. ఇట్లు చేయక తప్పదు. చేయనిచో మనదేశములకుఁ గీడు తొలఁగింపనేరదు, వారిగుణకర్మస్వభావవర్ణవ్యవస్థావాదము నిలువనేరదు, ఆర్యసమాజికధర్మము నిలువఁజాలదు, పక్షపాతము పక్షవాతమువలె వీరిని వదలిపోదు, వదలకున్న వదలకుండుఁగాక! వారివర్ణవ్యవస్థను సమ్మతించినయెడఁ బ్రపంచమునకు మహాదనర్థకము

సంభవించునని తోఁచుచున్నది. ఆయనర్థకము వీరీవాదమును విసర్జించునంతవరకుఁ బోలఁగునదికాదు. అదెట్లన? కొలఁదిగానున్న వర్ణము లనేకములుగా విభజింపవలసివచ్చుననెడి యరిష్టము నిదివరకు జూపియున్నారము. జాతులనేకములుగా విభాగములైనకొలఁది నైకమత్యము క్షీణించునని మేము వేఱుగఁ జెప్పనవసరములేదు. ఇట్లనిన బ్రాహ్మణాది జాతిచతుష్టయమును మే మంగీకరించుటలేదని తలంతురేమో? అట్లుతలంపవలదు. చాతుర్వర్ణ్యవిభాగావశ్యకతను బ్రతివాదులును మేమును నంగీకరించియున్నాము. కాన నట్లు తలంపవలదనివిన్నవించితిమి. ఆర్యసామాజికవాదమువలనఁ దండ్రి బ్రాహ్మణుఁడును గొడుకులలో నొకఁడు క్షత్రియుఁడును నింకొకఁడు శూద్రుఁడును వేఱొకఁడు చండాలుఁడును మఱియొకఁడు వైశ్యుఁడు నైవా రొకరితో నొకరు భుజించుటకు వీలులేక "నాకంటె నీవుతక్కువజాతివాఁడవు. నీకంటె నేనెక్కువజాతివాఁడను" అని తండ్రికొడుకులలోఁ బరస్పరము వివాదములు ప్రబలి తలలు పగులఁగొట్టికొని చచ్చుటయో! లేకున్న విడిపోవుటయో తటస్థింపక తప్పదు. ఇట్లే ప్రతిజాతియందు ననేల? ప్రతికుటుంబమునందునుగూడ గలహము లు ప్రబలి యచిరకాలములో పలనే హిందూదేశములోని జనసంఘమంతయు ధ్వంసమగుననుట కేమైననసంశయమున్నదా? లేదు. లేదు. మఱిమాటకని లేదు. పోనిండు. వర్ణవిభేదము లెన్నియుండినను వారందఱును గలిసి యన్యోన్యభోజనప్రీతిభోజనసంబంధబాంధవ్యంబులు గలిగియుండవచ్చునని యార్యసామాజికులు చెప్పలేదాయందురా? చెప్పలేదు. చెప్పకపోవుటయే,

కాదు. అవి కూడవనికూడ విధించియున్నారు. విధించుటయేకాదు అట్టివారిని బూతులఁ బెట్టియున్నారు. చూఁడుడు, సత్యార్థప్రకాశము 376 వ పుటను, శ్రీదయానందసరస్వతీస్వామియే యిట్లు ప్రశ్న వేసికొనుచున్నాఁడు. "మనుష్యమాత్రునిచే వండబడినదానిని దినుటచే నేమిదోషము ? బ్రాహ్మణునిది మొదలు చండాలునిదివఱకు శరీరములంతయు నెముకలు మాంసము తోలు వీనితోఁ జేయఁబడినవే. బ్రాహ్మణునిశరీరమందలి రక్తమువంటిదే చండాలుఁడు మొదలగువారిదియు కాఁబట్టి మనుష్యమాత్రునిచే వండబడినదానిని దినుటయందేమిదోషము ?" ఇట్లు ప్రశ్న వేసికొని దానికి ప్రత్యుత్తరముగా స్వామివారే "దోషమున్నది. ఏలయనఁగా నుత్తమపదార్థములను దిని త్రాగుటచే బ్రాహ్మణీబ్రాహ్మణుల శరీరమందు దుర్గంధాదిదోషరహితమగు రజవీర్యము లుత్పన్నములగునట్లు చండాలరశరీరమందు గాదు. చండాలులశరీరము దుర్గంధపు పరమాణువులచే నిండియుండును. బ్రాహ్మణాదివర్ణము లట్లుండవు. కాఁబట్టి బ్రాహ్మణాది ఉత్తమవర్ణములవారిచేతఁ దినవలసినదేకాని చాండాల దినుచులు మాలలు మొదలగువారిచేఁ దినఁగూడదు" అని కంఠోక్తిగాఁ జెప్పి యీవిషయము మఱింత బలపఱచుటకై స్వామిపయి రెండుదృష్టాంతములను జూపియున్నవారు. అవేవన (1) "తల్లి అత్త నదినె కూతురు కోడలు వీరి మాంసపుశరీరమువలెనే మీస్త్రీశరీరము ఉన్నది. మరి మాతమొదలగుస్త్రీలతో స్వస్త్రీతోవలె సంభోగించరని మిమ్మెవ్వరేని అడిగిన మీరు సంకోచపడి యూరకుండవలసివచ్చునుగదా. (2) చేతితోను నోటితోను ఉత్తమాన్నమునువలెదుర్గంధమును (అమేధ్యమని వారిభావము) దినఁగలుగుదురు ? మరేల మలాదులను దినరని యడిగిన బాగుండునా ?" యని ప్రశ్నించియున్నారు.

దీనింబట్టి యుత్తమజాతులవారు మద్యపాన మాంసాహారములొనర్చెడి నీచజాతులవారిచేతను నీచజాతులవారిచేతను వంటకముఁ జేయించరాదు భుజింపరాదని స్పష్టమగుచున్నది. (దయానందసరస్వ

వర్ణ వ్యవస్థ.

తీస్వాములు మద్యమాంసములసేవించువారు చండాలురు నీచులని వ్రాసినవాక్యములను మద్యపానమాంసాహారమునొనర్చెడి మా క్షత్రియశూద్రజాతిసోదరులు జ్ఞప్తియందుంచుకొందురుగాక!) ఈవాక్యములు మనసంఘమునందుఁ గలహములనుబెంచి యనర్థముగలిగించవా? కలిగించితీరును. దీనిబట్టి నేను మిదివఱకుఁ జెప్పినట్లు మన యార్యసామాజికసోదరులు దయచే గుణకర్మస్వభావములనుబట్టి విభాగింపఁబడిన వర్ణముల వారు పరస్పరసంబంధముగలిగియుండుటకు నంగీకరింపరని స్పష్టమగుచున్నది. ఇఁక మేము వారివాదము మహాదనర్థదాయకమనిచెప్పుటలో దోష మేమియు లేదుకదా? లేదు. ఇఁక మన పూర్వపుమహాత్ములచే వ్యవస్థఁజేయఁబడి యిప్పటివఱకు నవిచ్ఛిన్నముగ ద్వేషమే యెఱుంగక రెండు మూడు చిన్న సంఘములు (జంగములు కమసాలులు సాతానులు) తప్పఁ దక్కినవారందఱును పొందుచున్న

మహోపకారము

కొంచెము స్మరించుకొందము. అదేమన? మనసంఘమునంగల నాలుగుజాతులలో మొదటిదగు బ్రాహ్మణవర్ణముయొక్క జననము నాశరహితమైన ధర్మావతారముగా నున్నది. ధర్మమునుఁ బ్రకాశింపఁజేయుట కుద్భవించినది. ఈయర్థమును మనువు ప్రథమాధ్యాయము 98వ శ్లోకమునఁ జెప్పియున్నాఁడు. "ఉత్పత్తిరేవవిప్రస్య మూర్తిర్ధర్మస్య శాశ్వతీ, సహి ధర్మార్థముత్పన్నో బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే" అనిచెప్పి తరువాత బ్రాహ్మణాధిక్యతకుం గారణము మనువే 93 వ శ్లోకమున నిట్లు నుడివియున్నాఁడు. "ఉత్తమాంగోద్భవాజ్జ్యైష్ఠ్యాద్ బ్రహ్మణశ్చైవ ధారణాత్, సర్వస్యైవాస్యసర్గస్య ధర్మతో బ్రాహ్మణః ప్రభుః" అనఁగా నాబ్రహ్మయొక్క ముఖమునుండి తొలుత జనించుటవలనను వేదములు ధరించుటవలనను, నీసర్వసృష్టికి ధర్మమువలన బ్రాహ్మణుఁడు ప్రభువగుచున్నాఁడు

ఇట్లు ప్రభుత్వము వహించిన బ్రాహ్మణుఁడు లోకమునకుఁ జేయవలసిన యుపకారముంగూర్చి మనువు 88 వ శ్లోకమున నీరీతిని బలు

పలుకుచున్నాఁడు. "అధ్యాపనంచాధ్యయనం యజనం యాజనం తథా దానం ప్రతిగ్రహంచైవ బ్రాహ్మణానా మకల్పయత్" అనఁగా బ్రాహ్మణుఁడు తాను సకలవిద్యల ననవద్యముగా నేర్చి యవ్వానిని క్షత్రియవైశ్యశూద్రులకుఁ దద్ధర్మానుసారముగా నేర్పుట తాను సర్వకర్తల నాచరించి యితరజాతులచే వారివారి జాతివిహితకర్మముల నాచరింపించుట తాను ధర్మమార్గమున ద్రవ్యమునార్జించి దానిని మిగిలినవారి కుచితరీతి నొసంగుటయు బ్రాహ్మణవిధులని యర్థము. ఇద్దానివలన బ్రాహ్మణజాతికృత లోకోపకారము తేటతెల్లమైనది. క్షత్రియుఁడు నొనరింపవలసిన యుపకారముం గూర్చి మనువు 89 వ శ్లోకమున నిట్లు నుడువుచున్నాఁడు. "ప్రజానాంరక్షణం దాన మిజ్యాధ్యయనమేవచ, విషయే ష్వప్రసక్తిశ్చ క్షత్రియస్యసమాసతః" అనఁగా బ్రజాపరిపాలనము దానము సత్కర్మాచరణము వేదశాస్త్రాధ్యయనము విషయములం దప్రసక్తియు క్షత్రియున కుండవలెనని యర్థము దీనివలన క్షత్రియజాతి లోకమునకుఁ జేయవలసిన యుపకార మెల్లరకుఁ దెల్లమైనదికదా. ఇంతియగాక యీక్షత్రియుం డెందులకు సృజింపఁబడినాఁడను ప్రశ్న వేసికొని యందులకు సమాధానముగా "స్వే స్వే ధర్మే నివిష్టానాం సర్వేషామనుపూర్వశః, వర్ణానా మాశ్రమాణాంచ రాజాసృష్టోభిరక్షితా" అను 7 వ అధ్యాయము 35 వ శ్లోకమును వ్రాసియున్నాఁడు. క్రమముగా స్వధర్మానుష్ఠాన మనుష్ఠించుచున్న బ్రాహ్మణాదివర్ణములకును బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమములకును రాజు రక్షకుఁడుగా బ్రహ్మదేవునిచే సృజింపఁబడినాఁడు. ఇందువలన క్షత్రియుఁ డొనర్పవలసిన యుపకారము బాగుగా బోధపడినదికదా. ఇఁక మనువు ప్రథమాధ్యాయము 90 వ శ్లోకమునందు వైశ్యుఁడు లోకమునకుఁ జేయవలసిన యుపకారముంగూర్చి యిట్లుముచ్చటించుచున్నాఁడు. "పశూనాం రక్షణం దాన మిజ్యాధ్యయనమేవచ, వణిక్పథం కుసీదంచ వైశ్యస్య కృషిమేవచ అనఁగా వైశ్యునకుఁ బశుపాలనము దానము యజ్ఞము వేదాధ్యయనము వ్యాపారము కుసీదము (వడ్డి తీయుట) సేద్యముచేయుట

కపుడెయపవర్గ మొసఁగు నయ్యభవుఁ, డచట
భస్మరతులైన ద్విజులకు భక్తతతికి
తనయధాశక్తిధనమిచ్చు ధన్యమతికి
బ్రహ్మహత్యాదిపాపముల్ భస్మమౌను॥ 231

ఉ॥ తూలము వహ్నిఁ గాలుగతి దోషము లగ్గిఁజూచునంతటన్
గాలును, శైవయోగికి సుఖంబుగ సన్న మొసంగ నచ్చటన్
దూలును బంధ మెంతయును దుస్తరమైనను, బ్రాహ్మణాను ల
చ్చోఁ బలిఁ జేయుపుణ్యములు సూక్ష్మములైన మహాఘనంబులౌ॥

తే॥ అట్టిచోటాట నచ్చట నధికతపము
సేయుమునులకు సత్కృపాసింధుఁడైన
హరుఁడు పరశక్తిఁగూడి ప్రత్యక్షమయ్యె
అంత సంసారభేషజు నభవుఁ జూచి॥ 232

ఉ॥ మానులు దండవన్నతులు మానక చేసి నుతింప శంభుఁడున్
మానిసమూహమధ్యమున మన్నన నిల్చి "వినుముక్తిసాధనం
బేనువచించెదన్ వినుఁ డభీష్టఫలంబులుగల్గుమీకు నో
మానివరేణ్యులార! యనుమానములే" దని పల్కె నెంతయున్॥

సీ॥ సలలితవరముక్తిసాధనం బెట్లన్న
వర్ణాశ్రమాచారనిర్ణయంబు
చెడకున్న సన్ముక్తిసిద్ధించు, నది దప్ప
నరకంబెయగుట నేమఱక తెలిసి
తనజాతివిహితమౌధర్మంబు నడపిన
విప్రకులంబున వే జనించి
జాతకర్మాదిసంస్కారసంస్కృతుఁడౌచు
నుపనీతుఁడై గురునొద్ద విద్య
లధిగమించి గృహస్థుఁడై యజ్ఞదాన
ఘోరతపములఁ గామిరై భూరినియతిఁ

జేసి పాపంబులను బాసి చిత్తశుద్ధి
గలిగి విజ్ఞానకాంక్షచేఁ గామ్యముడిగి|| 234

(స్వర్గప్రముఖము లెల్లన్
దుర్గతులని మనమునందుఁ దోఁచుడు జితష)
ద్వర్గుండగుచు విరక్తిని
నిర్గతుఁడై గృహమువలన నిరహంకృతియై|| 235

తే|| చిత్తపాకానుగుణమునఁ జని ముక్తి
నభిలషించి శివాజ్ఞ సన్యాసియగుచు
నటఁ గుటీచబహూదకహంసవృత్తు
లరసి క్రమముగఁ గైకొని యంతమీఁద|| 236

క|| పరమశివానుగ్రహాత
త్పరత ముముక్షుత్వ మొంది పరహంసగతిఁ
దొరయుఁ, గుటీచకముఖ్యులు
పరహంసతనొందఁగలరు ప్రాజ్ఞతకలిమిన్|| 237

ఉ|| ఇట్టికుటీచకాదులకు నెల్లఁ (దితిక్షయు శాంతిదాంతులున్)
గట్టిగ శౌచముం దప మకామత సత్య మహింసయున్ శివున్
నెట్టన లింగమందు నతినిష్ఠను బూజనమొప్పఁ జేయుటల్
పట్టుగ భస్మపుండ్రములు భస్మవిలేపన (ముండఁగాఁదగున్)|| 238

క|| పరగురుసేవారతియును
పరమశ్రవణాది యోగభావము లెల్లన్
సరియె కుటీచాదులకును
పరహంసున కివి విశేషపద్ధతు లెందున్|| 239

తే|| పూర్వపుణ్యబలంబున శర్వుకరుణ
భిక్షుకుం డొందు బ్రహ్మాత్మవిషయమైన
అమలవేదాంతవిజ్ఞాన మాశుగతిని
దాన మోక్షంబుసిద్ధించు మానులార!|| 240

క॥ జ్ఞానము లేకను మోక్షము। మానవులకు లేదు లేదు మానకమీరల్
జ్ఞానమెదఁగల్గిముక్తి। శ్రీనిధిగనుఁడేనుమీకుఁజెప్పినరీతిన్॥ 241

సీ॥ అనియిట్లుశివుఁ డాగమాంత్యైకసంవేద్యుఁ
డంతర్హితుండయ్యె ననఘులార!
మీరు శివప్రసాదారూఢవిజ్ఞాను
లయి ముక్తి వేగంబె యందుఁడింక
దక్షిణకైలాసధరము మహత్తర
మఖిలవాంఛాసిద్ధి యందుఁగల్గు
ఆపర్వతముఁజూడ కమృతాప్తిఁగోరిన
లేదుమే, లీమాట వేదవిదిత
మజహరీంద్రాదిసురలకు నధికుఁ డభవుఁ
డనియెఱుఁగక కోటిజన్మాంతరముల
కైన మోక్షంబు లేదు, వర్ణాశ్రమాది
ధర్మశూన్యులకబ్బునే తగ విముక్తి॥

క॥ ప్రత్యగ్బ్రహ్మైక్యస్మృతి
నిత్యంబుగ లేక మోక్షనిధి లేదని రా
నిత్యులు విధిహరిహరులును
శ్రుత్యుక్తులుచూచిమునులు సురలు నిరూఢిన్॥

చ॥ పలుకులు వేయునేల భవబంధవిముక్తికి సాధనంబు ని
స్తులమగు వేదమేయగు నదోషము తజ్జనిశోరు వేదనం
బిలఁగల నన్యమార్గముల నెన్నికగల్గిన వేదనంబునన్
గలయిక వేదమార్గుచికారణమాను గ్రమక్రమంబుగన్"॥ 244

—• మార్గప్రామాణ్యము. •—

క। అనిమఱియు సూతుఁ డిట్లను
"మునులార! సమస్తసమయను లకుఁ బ్రమాణం

బన సుమతి వినాకుఁ జెప్పెద
వినుఁడీ శ్రద్ధానురక్తి విశదాత్ములరై॥ 245

సీ॥ వేద వేదాంగోపవేదంబులును ధర్మ
శాస్త్రంబు భారతసంహితయును
కామికాదికములు కాపాలలాకుళ
ములు వానిలో భేదములును బాహు
పతమును భైరవప్రముఖాగమంబులు
వీని శతసహస్ర భేదములును
బ్రహ్మవిష్ణ్వాగమప్రకటబుద్ధార్హాగ
మాదులు లోకాయతాదికములు
రంజితానేక భేద శాస్త్రాంతరములు
సాంఖ్యమీమాంసయోగశాస్త్రములు తర్క
శాస్త్రమాదిగ సర్వంబు సంగ్రహముగ
చెప్పఁబడె సర్వవిదుఁడైన శివునిచేత॥ 246

అట్టి పరమేశ్వర ప్రసాదాప్తివలన
బహ్మవిష్ణ్వాదిసురలును రాక్షసులును
క్షయక్షవిద్యాధరశ్రేష్ఠ మునులు
ష్యులును మర్త్యులును యథాశక్తికలిమి॥ 247

వ॥ విస్తారంబుగా సంగ్రహంబుగా (స్వస్వనామంబుల నయ్యాశ్వరోక్తమతంబుల నేపరివర్తనంబొనర్చి) యధికారభేదంబుచే గ్రాహ్యంబులగునని ప్రకటించిరి, బుద్ధిమంతులు వృథాతర్కంబులచే నీమార్గంబులఁ దిరస్కరింపందగదు, సకలనదులకు సముద్రుండు ప్రాప్యుండైన తెఱంగున సకలమార్గంబులకు మహేశ్వరుండే గమ్యుండగు నిజ్జనంబుచే మహేశ్వరుం డేయేమార్గంబులచే నుపాసితుండగుఁ దత్తన్మార్గానుగుణ్యంబుగాఁ బ్రసన్నుండగు, దత్ప్రసాదంబునఁ గ్రమంబుగా నంతకంత కతిశయమార్గంబుల నధిగమించు, నద్దేవుండును నయ్యేమార్గంబు

లయందుండి ప్రసాదంబుసేయుఁ దత్ప్రసాదంబున సోపానక్రమంబుగాఁ గొంతకాలంబునకు వేదమార్గంబుఁ బ్రాపించు, నది సాక్షాన్ముక్తికారణంబగు, నందు గర్మభాగస్థుండై శివుండు జ్ఞానశ్రద్ధాప్రదుండగు, జ్ఞానభాగస్థితుండై శివుండు జ్ఞానమార్గంబున మోక్షంబొసంగు. 248

గీ॥ ఏకరూపంబె యగు మోక్ష మెంచిచూడ
మఱియుఁ దత్త్ద్విషయయగు మతియు నేక
రూపయగుఁగాని తా బహురూపగాదు
భేదమతముల నైక్యంబు లేదు జగతి ॥ 249

తే॥ నిర్విశేషాద్వయాత్మైకనిత్యపదము
గాఁగ వేదాంతఫణితి శంకరునిబల్కు
నన్యమతములు భేదంబులను వచించు
నట్లుగావున వేదజ యగును విద్య ॥ 250

సీ॥ అట్లొట నన్యమతాంతరజనితయౌ
బుద్ధి యవిద్యయై పొసఁగుచుండు
నదియుఁ బ్రమాణమై యలరు మోక్షేతర
ములకుఁ గ్రమంబుగా ముక్తిగలుగు
వేదాంతమార్గస్థుఁడై దేవదేవుండు
వేగంబ సన్ముక్తివిభవమొసఁగు
నన్యమార్గస్థుఁడై యభవుండు క్రమముగా
ఘనమోక్షమిచ్చునంచనియె వేద
మటులుగావున వేదాశ్రితైకనిష్ఠుఁ
డన్యమార్గంబుఁ జెందు టర్హంబుగాదు
వేదమార్గస్థులకు నెందు వెదకిచూడ
దుర్లభము లేదు భుక్తిముక్తులును గలుగు. 251

వ॥ మఱియు వేదేతరమతంబు లధికారిభేదంబుచేతఁ బ్రమాణంబులగు, నిమతంబు లీశ్వరస్వరూపంబునందును బంధహేతువునందును జగ

త్కారణంబునందును, ముక్తియందును జ్ఞానాదులందును వేదాంత మార్గంబునకు విరుద్ధంబుగాఁ బలుకు, నవియు మహామోహావృతా త్ములయిన మందమతులకు వాంఛామాత్రానుగుణ్యంబుగాఁ బ్రవ ర్తించుఁగాని యథార్థం బెఱిఁగింపలేవు, గృహస్థుండు తృణంబు చూపి స్వేచ్ఛందిరుగు ధేనువు నిలుపుచందంబున నయ్యీశ్వరుండు ను నజ్ఞులగుమానవులకు స్వేచ్ఛానుగుణంబులగు నీమార్గంబుల, జూపించి యామీఁదఁ బాకానుగుణంబుగా నుత్తమజ్ఞానంబొసంగు నట్లగుట నివ్విధంబుగా శివునిచేతం బలుకంబడిన యీమతంబులన్ని యును బ్రమాణంబులేకాని యప్రమాణంబులు కావదియెట్లనిన॥

చ॥ నిరుపమసత్కృపారతియు నిర్మలమూర్తియు సర్వవేదియుఁ
పరుఁడును దేవదేవుఁడగు భర్గుఁ డసత్యముఁబల్కనేర్చునే
యరయఁగ, నట్టులౌటఁ బరమార్థనిధానము వేద మొక్కటే
వరమగు సన్నుతావళికి వారక తా బహుసాధనాఢ్యమౌ॥ 253

చ॥ అరయ శివోదితంబులయినట్టిమతంబులు సత్ప్రమాణముల్
పరఁగఁగ మీకు నేఁ దెలియఁబల్కితి, మీర లెఱింగి వేదమం
దురుగతి శ్రద్ధనిల్పి నిగమోక్తివిధానము దప్పకుండఁగా
వరమతిఁజేయ ముక్తిరమ వారక మిమ్ములఁజేరు నెంతయుఁ॥ 254

శంకరప్రసాదము.

తే॥ ఇంకమీఁదఁ బ్రసాదంబు నేర్పరింతు
నెసఁగఁగఁ యత్ప్రకారంబు నెఱిఁగినంత
శివు (ని పైన) ప్రసాదంబు (సిద్ధమగునో)
మహితవిజ్ఞాననిధులార! మానులార! 255

ఉ॥ మున్ను సనత్కుమారమునిముఖ్యుఁడు సత్యపరుండు చాల వే
డ్కన్నలినాసనుంగని "సుఖాస్పదమైన ప్రసాదవైభవా
భ్యున్నతిఁ దెల్పవే" యన విభుండు విధాతయు మానివర్యుకో
డ న్నలినాక్షుఁజేరి సుదృఢంబుగఁ బ్రశ్న మొనర్చె నీక్రియఁ॥ 256

చ॥ అదివినివిష్ణుదేవుఁడు నుమాధిపుఁ జూడఁగ వెండికొండకుఁ
బదపడియేగి యాశివుని పద్యుగళింగని దఁడవన్నతుల్
ముదమునఁ జేసి రుద్రమునఁ బూని నుతించి మహేశ్వరేశ్వరుఁ
గదిసియొనర్చె నీపరమకారణమై తగుప్రశ్న మెంతయుఁ॥ 257

ఉ॥ సర్వఫలప్రదాతయును సర్వవిభుండును సర్వవేదియుఁ
సర్వగుఁడైనసాంబుఁడు ప్రసన్నముఖుండయి విష్ణుఁజూచి యీ
సర్వముఁ దెల్పఁగా వినియె శంభుసముండు సనత్కుమారుఁ డా
సర్వగురుండు వ్యాసునకు సన్మతిఁ దెల్పెను, నామహాత్ముఁడుఁ॥ 258

నాకుఁ దెల్పెను, నేనును మీకునిపుడు
కరుణఁ దెల్పెదఁ బ్రాసాదగౌరవంబు
భాగ్యవంతులుమీరలు భక్తులగుట
శ్రద్ధచేతను వినుఁడు సంశయము మాని। 259

సీ॥ నిత్యకర్మాదిక నిఖిలసత్క్రియలచే
పాపనాశంబౌను, బాపనాశ
మునఁ జిత్తశుద్ధియౌఁ, దనచిత్తశుద్ధిచే
రుద్రప్రసాదైకరూఢియగును
రుద్రప్రసాదైకరూఢిచే సంసార
దోషదర్శనమౌను, దోషదృష్టి
వలన విరక్తియౌ, లలి దానిచేఁ గ్రియా
త్యాగంబువాటిల్లుఁ దథ్యముగను
జలజభవుని ప్రసాదంబువలన శాంతి
దాంతులొందు, హరిప్రసాదంబుకలిమి
(సత్వరముగ) ముముక్షుత సంభవించు
శ్రద్ధ మతిఁ గల్గివర్తించుసజ్జనునకు॥ 260

తే॥ విఘ్నరాజప్రసాదైక విభవమునను
దేశికాంఘ్రిసమాశ్రయస్థితివహించు

దానిచేఁగల్గుఁ దా శివజ్ఞానసాధ
నంబయిన యోగగరిమ యానంద మొదవ॥ 261

సీ॥ గౌరీప్రసాదంబుగలుగంగ సాంఖ్యాభి
ధంబగుజ్ఞానంబుతగ విభుండు
సాంఖ్యంబుజనియించు సమయంబునను మోచ
కప్రసాదోన్నతిఁగల్గు, దాన
సంసారమర్దనసరణి గాా, సంసార
మోచకుండనఫాలలోచనుండె
ఇతరదేవతలెల్ల క్షితిఁ బ్రజాళికలట్ల
మోచకులగుదురు, ముఖ్యసరణి
మోచకుండు శివుండు, సమ్మోదమునను
స్మార్తమును శ్రౌతమును బహుజన్మములను
జేసెనేని క్రమంబుగా శివు మహేశు
మోచకునిఁ గాంచు సంతతామోదమునను॥ 262

వ॥ మఱియుఁ బ్రసాదహేతుభూతంబులగు మంత్రంబులలోఁ బ్రణవంబు వరిష్ఠంబగు, దేవతలలోన విష్ణుండు వరిష్ఠుండనియును రుద్రారాధన వరిష్ఠంబనియును ధార్మికులచేతం బలుకంబడు, నోంకారప్రసాదంబుచేతను విష్ణుప్రసాదంబువలనను రుద్రారాధనవాంఛ జనించు, నారుద్రారాధనంబువలన జ్ఞానానందాద్వైతరూపంబగు పరబ్రహ్మంబు నొందు నెంతయు. 263

సీ॥ రుద్రప్రసాదైకరూఢిచే మోక్షైక
సాధనజ్ఞానంబు సంభవించు
విష్ణుప్రసాదైక విభవంబుచేఁగల్గు
దేవయానాభిధ దివ్యపదము
బ్రహ్మప్రసాదంబు బ్రాహ్మణ్యమొనరించు
నంద్రిప్రసాదంబు చారుకీర్తి

అభినవసరస్వతి

సంపాదకులు జానపాటి పట్టాభిరామశాస్త్రి.

ఇదియొకమాసపత్రిక, ఇందు ప్రాచీనాంధ్ర ప్రబంధములును, నాటకములును, విమర్శనములును, ఉపయుక్తవిషయములగు వ్యాసములును ప్రకటింపబడును. ప్రాజ్ఞసమ్మతములగు తాత్కాలికవ్యాసములవలన గలుగు ఆనందముగాక చందాదారులకు సం॥కు 2-8 అణాల గ్రంథము లభించును. చందా సం॥ 1కి. రు. 1 0 0

ఈకార్యస్థానమున వెలకుదొరకు పుస్తకములు

1 అళ్ళియాచార్యవిజయము ... [illegible]
2 కరిణీశోద్ధారిణి (పూరేళ్ళ వీరభద్రకవి) ... [illegible]-1-0
3 వాసంతికాపరిణయము. } ఇవి రెండును నాటకములు ... 0-4-0
4 కంసవధము ... 0-8-0
5 చమత్కారమంజరి (సింహాద్రి వెంకటాచార్యులు) ... 0-4-0
6 విరూపాక్షపీఠగురుపరంపర ... 0-2-0
7 నీతిగీతులు (సుమతి శతకమునకు సంస్కృతము) ... 0-2-0
8 విశ్వబ్రాహ్మణశబ్దఖండనము బ్రాహ్మణశబ్దస్థాపనము ... 0-2-0
9 విగ్రహారాధనఖండనఖండనము ... 0-4-0
10 చిత్తూరుజిల్లాతీర్పు విమర్శనము (పత్రికాధిపతి) ... 0-4-0
11 సంక్షేపము 0-8-0
12 వీరభాగవతము (ముదిగొండవీరభద్రకవి) 1-4-0
13 పుళిందావివాహము (పత్రికాధిపతి) 0-4-0
14 గురిగింజవత్సలనీతిశతకము, వ్యాసనిష్కాసనము, పిష్టపేషణము ... 0-4-0
15 శివానందలహరి (తంగెడ రామకృష్ణకవి) 0-4-0
16 లక్ష్మీవిలాసము (రాయసము వెంకటపతి) 0-4-0
17 నర్సారావుపేట శతావధానము (తిరుపతివెంకటీయము) ... 0-8-0
18 పశ్యంపశ్యాం ,, ... 0-2-0
19 పశ్యశబ్దవిచారము ,, ... 0-2-0
20 పురశ్చరణము ,, ... 0-2-0
21 అత్యద్భుతవిమర్శనము, (ఇది వెంకటరామకృష్ణకవుల అవధానముల పైవిమర్శనము) 0-5-0
22 శంతనురాజచరిత్ర 0-14-0
23 రజస్వలావివాహఖండనము 0-10-0

అభినవసరస్వతీ కార్యస్థానము.

జానపాడు-పిడుగురాళ్ళపోష్టు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రధానపోషకులు.

1 శ్రీ శ్రీ జగద్గురు విరూపాక్ష స్వాములవారు.

2 రాజా తెల్లపురవల్ల రాఘవేంద్రరావు బహద్దూర్,
జాగిర్దారుగారు, నవాబుపేట.

ఈనెల సొమ్ము చెల్లించిన చందాదారులు.

1 ఆక్కిరాజు శంకరనారాయణగారు, గుత్తికొండ.
2 ఆకిళ్ళ శేషశాస్త్రిగారు, కుంకలకుంట
3 మంచికంటి వెంకటరామయ్యగారు కంట్రాక్టరు, నరసారావుపేట
4 కొటికలపూడి హనుమంతరావుగారు, మంగళగిరి.
5 సోమయాజుల వెంకటసుబ్బయ్యగారు, దుగ్గిరాల.
6 తిప్పరాజు కామేశ్వరరావుగారు కరణం డిటో
7 ధారా మార్కండేయశాస్త్రిగారు, వంగవోలు.
8 వెల్లంకి సుబ్రహ్మణ్యంగారు, కంట్రాక్టరు డిటో
9 పిడుపాటి వెంకటరంగయ్యగారు, డిటో
10 చివుకుల వెంకటరమణయ్యగారు, డిటో
11 మల్లవరపు సుబ్బారావుగారు ప్లీడరు, డిటో
12 చివుకుల వెంకటశాస్త్రిగారు దీక్షితశాస్త్రులువారు, తిరుతని,
13 చివుకుల సుబ్బరామశాస్త్రిగారు వంగవోలు.